

2010

**MOT
ETT NYTT
ÅRTIONDE**

 Fortum

Årsöversikt Årsöversikt Årsöversikt
Årsöversikt Årsöversikt Årsöversikt
Årsöversikt Årsöversikt Årsöversikt
Årsöversikt Årsöversikt Årsöversikt
Årsöversikt Årsöversikt Årsöversikt

Årsöversikt 2010

FORTUM ÅR 2010	01	HÅLLBAR UTVECKLING	28
Fortum i korthet	02	FÖRVALTNING	34
Koncernstruktur	03	Bolagsstyrningsrapport	36
Försäljning och produktion	04	Ersättningar	44
Marknadsposition	05	Styrelsen	48
Finansiell sammanfattning	06	Koncernens ledningsgrupp	50
Fortum år 2010	08	Finansiell information 2011	52
INTERVJU MED VERKSTÄLLANDE DIREKTÖREN	10		
Strategi	16		
MARKNADSUTVECKLING	18		
Investeringar samt forskning och utveckling	24		

Utöver en årsöversikt publicerar Fortum även en hållbarhetsrapport för 2010. Rapporten följer Global Reporting Initiatives (GRI:s) G3-riktlinjer.

90 minuter

På 90 minuter tar jorden emot lika mycket energi från solen som världens hela befolkning använder under ett år.

NÄSTA GENERATIONS ENERGIBOLAG

Fortums syfte är att skapa energi som gör livet bättre idag och för kommande generationer. Vi erbjuder hållbara lösningar som tillgodoser behoven av låga utsläpp, effektiv resursanvändning och en trygg energiförsörjning samtidigt som vi levererar ett förstklassigt resultat till våra aktieägare. Vår verksamhet omfattar produktion, distribution och försäljning av el och värme samt experttjänster inom dessa områden.

Fortums verksamhet är fokuserad på Norden, Ryssland och Östersjöområdet. I framtiden ser vi även att de snabbt växande energimarknaderna i Europa och Asien ger ytterligare tillväxtmöjligheter. Under 2010 uppgick Fortums omsättning till 6,3 miljarder euro och det jämförbara rörelseresultatet var 1,8 miljarder euro. Vi sysselsätter cirka 10 500 personer. Fortums aktie är noterad på NASDAQ OMX Helsinki.

Fortum i korthet

Fortums verksamhet är baserad i Norden, Ryssland och Östersjöområdet. Möjligheter för framtida tillväxt kan förväntas på de snabbt växande energimarknaderna i Europa och Asien.

▨ Elnät

Finland

Kraftproduktionskapacitet	5 181 MW
Värmeproduktionskapacitet	3 745 MW
Elnät, kunder	620 000
Elhandel, andel av kunder	15 %
Antal anställda	2 609

Sverige

Kraftproduktionskapacitet	5 885 MW
Värmeproduktionskapacitet	4 576 MW
Elnät, kunder	893 000
Elhandel, andel av kunder	12 %
Antal anställda	2 257

Ryssland

Kraftproduktionskapacitet	2 785 MW
Värmeproduktionskapacitet	13 796 MW
Antal anställda	4 289

Norge

Värmeproduktionskapacitet	167 MW
Elnät, kunder	100 000
Elhandel, andel av kunder	3 %
Antal anställda	137

Polen

Värmeproduktionskapacitet	757 MW
Antal anställda	633

Estland

Värmeproduktionskapacitet	951 MW
Elnät, kunder	24 000
Antal anställda	350

Lettland

Värmeproduktionskapacitet	192 MW
Antal anställda	90

Storbritannien

Kraftproduktionskapacitet	140 MW
Värmeproduktionskapacitet	250 MW
Antal anställda	63

Litauen

Värmeproduktionskapacitet	60 MW
Antal anställda	73

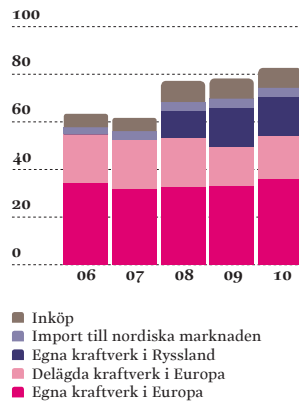
Koncernstruktur

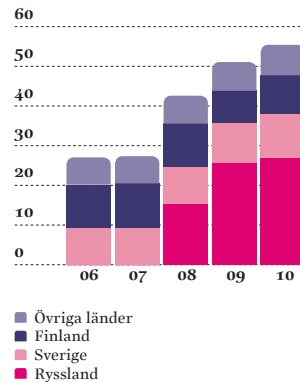
Divisioner	Power	Heat	Russia	Electricity Solutions and Distribution	
Verksamhet	Division Power består av Fortums kraftproduktion, planering och trading på den fysiska marknaden för el. Dessutom förser divisionen övriga producenter på marknaden med service-tjänster.	Division Heat ansvarar för kraftvärme-produktion (CHP), fjärrvärme och fjärrkyla samt värmelösningar för företag.	Division Russia består av kraft- och värmeproduktion samt försäljning i Ryssland. Den omfattar OAO Fortum och Fortums drygt 25-procentiga andel i TGC-1.	Division Electricity Solutions and Distribution ansvarar för Fortums elförsäljning och -distribution och består av två affärsenheter: Distribution och Electricity Sales.	
Rapporteringssegment	Power	Heat	Russia	Distribution	Electricity Sales
Omsättning	2 702 milj. euro	1 770 milj. euro	804 milj. euro	963 milj. euro	1 798 milj. euro
Jämförbart rörelseresultat	1 298 milj. euro	275 milj. euro	8 milj. euro	307 milj. euro	11 milj. euro
Andel av omsättningen	33 %	22 %	10 %	12 %	22 %
Operativt kapital	5 806 milj. euro	4 182 milj. euro	2 817 milj. euro	3 683 milj. euro	210 milj. euro
Antal anställda 31.12.2010	1 819	2 394	4 294	962	525
Marknadsposition	Tredje största kraftproducenten i Norden; bland de 15 största i Europa och Ryssland	Ledande värmeproducent i Norden; växande verksamhet i Polen och Baltikum	Ledande aktör i västra Sibirien och Ural-området	Ledande elleverantör i Norden med totalt 1,6 miljoner elnätstkunder	Näst största elförsäljningsbolaget i Norden med 1,2 miljoner privat- och företagskunder
Geografiskt verksamhetsområde	Produktion i Finland, Sverige och Storbritannien; experttjänster över hela världen	Finland, Sverige, Norge, Polen, Litauen, Lettland, Estland	Ryssland	Finland, Sverige, Norge, Estland	Finland, Sverige, Norge
Affärsmässiga drivkrafter	<ul style="list-style-type: none"> • Pris på kraftproduktion i Norden, stabilitet genom finansiell prissäkring • Cirka 90 % av produktionen består av vatten- och kärnkraft: vatten-tillgång, tillgång på kärnkraft samt priset på bränsle och utsläppsrätter viktiga 	<ul style="list-style-type: none"> • Stabil tillväxt genom investeringar • Bränsleflexibilitet och effektivitet viktiga faktorer • De senaste investeringarna i ny kraftvärmeproduktion har börjat ge vinst 	<ul style="list-style-type: none"> • Avreglering av energimarknader • Investeringsprogram: resultat-tillväxt genom ny kapacitet och volymer • Förbättrad effektivitet • Prisförhållandet mellan gas och el • Utveckling av värmeverksamhet 	<ul style="list-style-type: none"> • Reglerade stabila resultat • Mycket kapitalintensiv • Tillväxt genom investeringar • Optimering av investerings- och underhållsnivåer på lång sikt • Kostnadseffektivitet och servicekvalitet 	<ul style="list-style-type: none"> • Marginal mellan upphandlings-kostnad på nordisk grossist-kundshandeln • Effektiv prissäkring av marginalen • Ledande leverantör av miljö-märkt och koldioxidfri el i Finland, Sverige och Norge
Strategiska drivkrafter	<ul style="list-style-type: none"> • Flexibel, marknadsdriven produktionsportfölj • Fokus på CO₂-fri kärnkraft och vattenkraft • Stark ställning på den nordiska kraftmarknaden. Dokumenterad erfarenhet från konkurrensutsatta energimarknader en fördel i integrationen av den europeiska marknaden 	<ul style="list-style-type: none"> • Behovet av effektivare resurs-användning ökar konkurrenskraften för kraftvärme • EU-direktiv för att driva nya investeringar inom kraftvärme • Potential för ökad användning av lokala biobränslen och avfall • Organiska tillväxtpotentialer på nya marknader • Användning av kraftvärmekompetens för bränslen och effektiv produktion 	<ul style="list-style-type: none"> • Stark ökning av efterfrågan på energi • Ökad effektivitet i befintlig verksamhet och slutförandet av det pågående investeringsprogrammet 	<ul style="list-style-type: none"> • Reglerade stabila resultat • Teknikutveckling utnyttjas för att skapa ett mer effektivt, tillförlitligt och smartare nät som möjliggör hållbara och energieffektiva lösningar för kunder 	<ul style="list-style-type: none"> • Kostnadseffektivitet genom effektiva affärsprocesser • Tillväxt i kundbasen genom nya erbjudanden och innovativa lösningar • Skalfördelar
Läs mer på webben	www.fortum.se/power	www.fortum.se/heat	www.fortum.se/russia	www.fortum.se/esd	

Försäljning och produktion

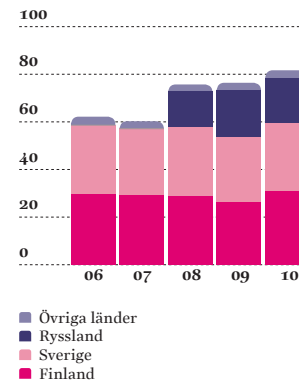
FORTUMS TOTALA ELANSKAFFNING PER KATEGORI, TWh

FORTUMS TOTALA FÖRSÄLJNING AV VÄRME PER OMRÅDE, TWh

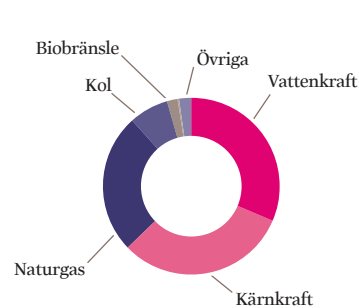
FORTUMS TOTALA FÖRSÄLJNING AV EL PER OMRÅDE, TWh¹⁾

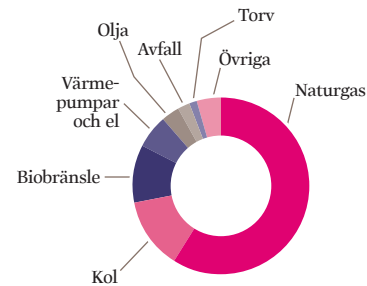
FORTUMS KRAFTPRODUKTION PER KÄLLA

TWh	2010	2009
Vattenkraft	22,0	22,1
Kärnkraft	22,0	21,4
Kraftvärme	9,7	5,8
Totalt i EU och Norge	53,7	49,3
Kraftvärme i Ryssland	16,1	16,0
Totalt	69,8	65,3

KRAFTPRODUKTION PER KÄLLA²⁾, %

VÄRMEPRODUKTION PER KÄLLA³⁾, %

2) Under 2010 var den totala kraftproduktionen 69,8 TWh.

3) Under 2010 var den totala värmeproduktionen 52,1 TWh.

1) Power, Heat and Electricity Sales säljer el till den nordiska elbörsen eller externa kunder och köper el från den nordiska elbörsen eller andra externa källor. Fortums transaktioner med den nordiska elbörsen beräknas som nettot av köp och försäljning per timme. Division Russia säljer el till den ryska grossistmarknaden.

FORTUMS KRAFTPRODUKTIONSKAPACITET, 31.12.2010

MW	Finland	Sverige	Ryssland	Övriga	Totalt
Vattenkraft	1 521	3 162	-	-	4 683
Kärnkraft	1 439	1 778	-	-	3 217
Kraftvärme	842	536	2 785	262	4 425
Kondenskraft	1 376	397	-	-	1 773
Övriga	3	12	-	-	15
Totalt	5 181	5 885	2 785	262	14 113

FORTUMS VÄRMEPRODUKTIONSKAPACITET, 31.12.2010

MW	Finland	Sverige	Ryssland	Övriga	Totalt
Värme	3 745	4 576	13 796	2 377	24 494

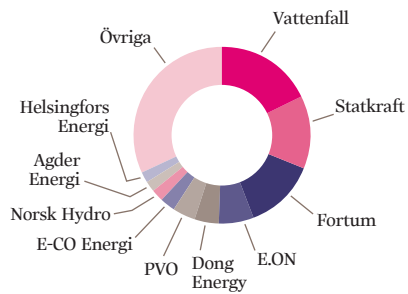
⊕ Läs mer om divisionerna och deras verksamhet 2010 på www.fortum.se.

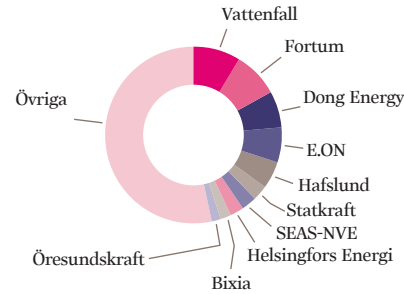
Marknadsposition

Fortum är en betydande aktör inom produktion, distribution samt försäljning av el på den nordiska marknaden.

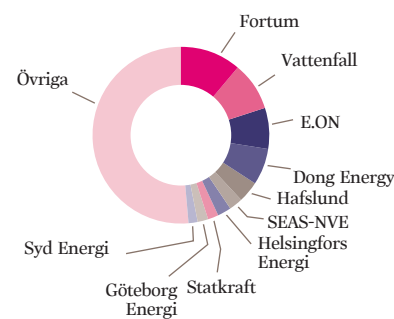
KRAFTPRODUKTION I NORDEN, 370 TWh >350 företag

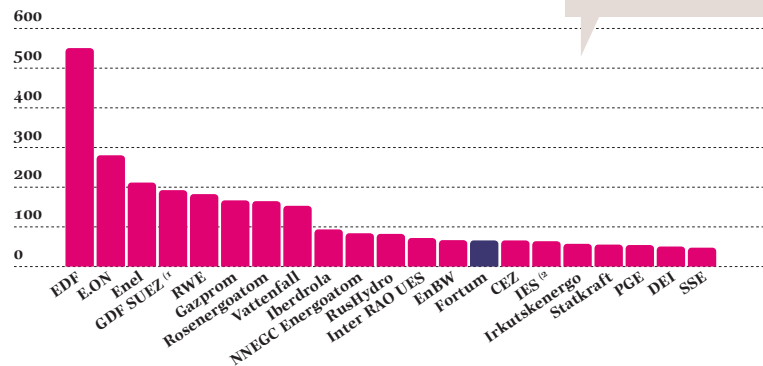
SLUTKUNDSFÖRSÄLJNING AV EL I NORDEN, 14 miljoner kunder ~ 350 företag

DISTRIBUTION AV EL I NORDEN, 14 miljoner kunder ~ 500 företag

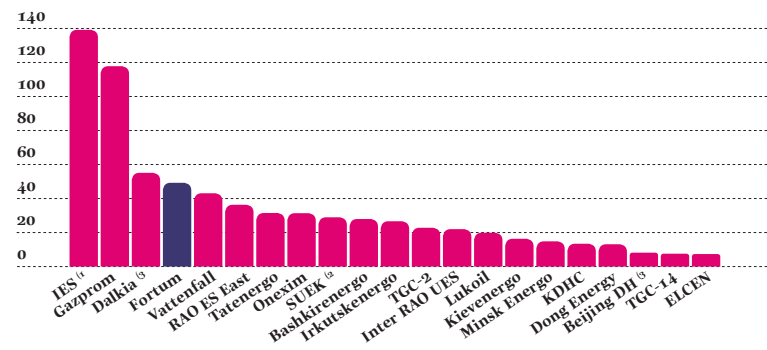
KRAFTPRODUKTION, TWh Största elproducenterna i Europa och Ryssland 2009

1) Inkl. International Power
2) Inkl. TGC-5, TGC-6, TGC-7, TGC-9

Fortum är den fjärde största värmeproducenten i världen och en medelstor europeisk kraftproducent.

VÄRMEPRODUKTION, TWh Största värmeproducenterna i världen, 2009

1) Inkl. TGC-5, TGC-6, TGC-7, TGC-9
2) Inkl. TGC-12, TGC-13
3) 2007

Finansiell sammanfattning

Rörelseresultat exklusive poster av engångskaraktär, effekter från värdering till verkligt värde av derivat som ej erhåller säkringsredovisning och justeringar för kärnavfallsfonden.

Jämförbart rörelseresultat inklusive resultat från andelar i intressebolag dividerat med jämförbara genomsnittliga nettotillgångar.

NYCKELTAL

milj. euro eller enligt angivelse	2010	2009	2008
Omsättning	6 296	5 435	5 636
EBITDA	2 271	2 292	2 478
Jämförbar EBITDA	2 396	2 398	2 360
Rörelseresultat	1 708	1 782	1 963
Jämförbart rörelseresultat	1 833	1 888	1 845
Periodens resultat, aktieägarnas andel	1 300	1 312	1 542
Sysselsatt kapital	16 124	15 350	15 911
Räntebärande nettoskuld	6 826	5 969	6 179
Nettoskuld/EBITDA	3,0	2,6	2,5
Jämförbar nettoskuld/EBITDA	2,8	2,5	2,6
Avkastning på sysselsatt kapital, %	11,6	12,1	15,0
Avkastning på eget kapital, %	15,7	16,0	18,7
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	1 222	862	1 108
Bruttoinvesteringar i aktier	27	67	1 516
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 437	2 264	2 002

NYCKELTAL PER AKTIE

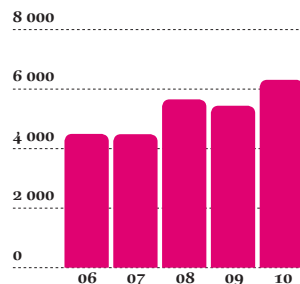
Euro eller enligt angivelse	2010	2009	2008
Resultat per aktie	1,46	1,48	1,74
Kassaflöde per aktie	1,62	2,55	2,26
Eget kapital per aktie	9,24	9,04	8,96
Utdelning per aktie	1,00 ¹⁾	1,00	1,00
Utdelning per aktie, %	68,5 ¹⁾	67,6	57,5
Direktavkastning på utdelning, %	4,4 ¹⁾	5,3	6,6

1) Styrelsens förslag till bolagsstämman den 31 mars 2011.

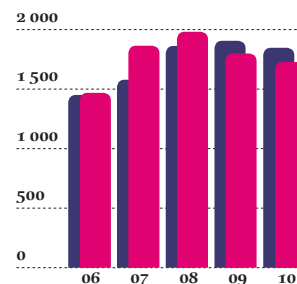
NYCKELTAL PER DIVISION/AFFÄRSENHET

milj. euro eller enligt angivelse	Omsättning			Jämförbart rörelseresultat			Jämförbart RONA%		
	2010	2009	2008	2010	2009	2008	2010	2009	2008
Power	2 702	2 531	2 892	1 298	1 454	1 528	22,3	26,4	28,0
Heat	1 770	1 399	1 466	275	231	250	7,7	7,3	7,3
Distribution	963	800	789	307	262	248	9,3	8,6	8,2
Electricity Sales	1 798	1 449	1 922	11	22	-33	9,3	18,6	-15,3
Russia	804	632	489	8	-20	-92	0,7	0,0	-3,8
Övriga	51	71	83	-66	-61	-56	-7,7	-17,0	-1,7
Elimineringar	-1 792	-1 447	-2 005	-	-	-	-	-	-
Totalt	6 296	5 435	5 636	1 833	1 888	1 845			

OMSÄTTNING, milj. euro

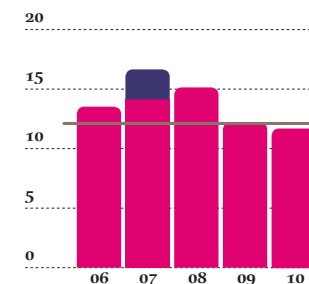

RÖRELSERESULTAT OCH JÄMFÖRBART RÖRELSERESULTAT, milj. euro

■ Rörelseresultat
■ Jämförbart rörelseresultat

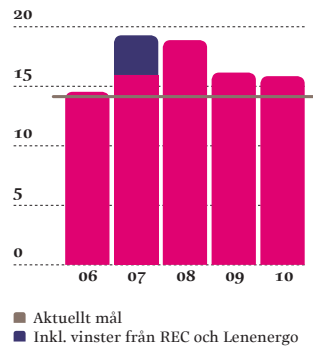
AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL, %

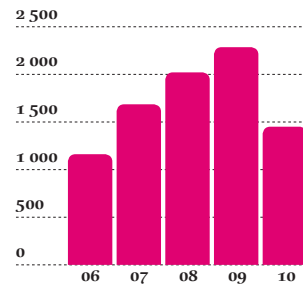
■ Aktuellt mål
■ Inkl. vinster från REC och Lenenergo

+ Finansiella nyckeltal för åren 1998–2010 och definitioner av nyckeltal presenteras på finska på www.fortum.com/sijoittajat och på engelska på www.fortum.com/investors.

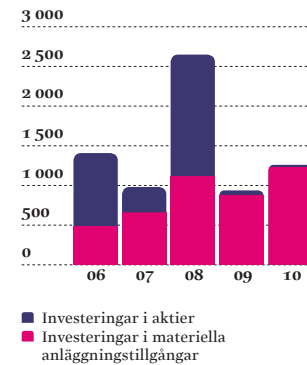
AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL, %

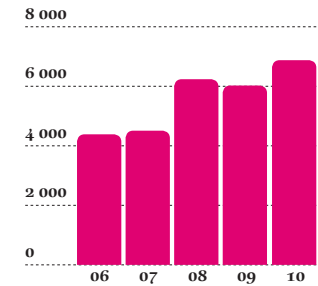
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN, milj. euro

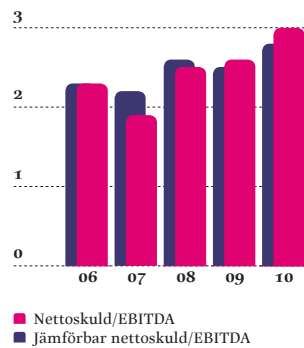
INVESTERINGAR I MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR OCH BRUTTOINVESTERINGAR I AKTIER, milj. euro

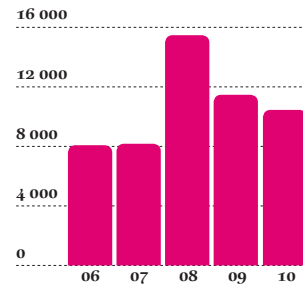
RÄNTEBÄRANDE NETTOSKULD, milj. euro

NETTOSKULD/EBITDA

ANTAL ANSTÄLLDA

AKTIENS KURSUTVECKLING 2006–2010, index 100 = NOTERING 2.1.2006

Fortum år 2010

Januari

4/1

Fortum förvärvar ett kraftvärmeverk i Nokia i Finland.

21/1

Fortum och Stockmannvaruhuset i samarbete för att installera laddningsställen för elbilar i Uleåborg, Åbo och Tammerfors i Finland.

29/1

Fortum och förvaltningen i Tjeljabinsk i Ryssland inleder ett omfattande samarbete för att förbättra energieffektiviteten i regionen.

Februari

1/2

Fortum säljer sin andel i Karlskoga Energi & Miljö till Karlskoga kommun.

2/2

Fortums energikartläggning av idrottshallar visar att det finns stora möjligheter att spara både pengar och miljön.

9/2

Fortum förnyar tjänsteutbudet inom elhandel till stora företagskunder.

11/2

Fortum och Seabased Industry får positivt besked från Energimyndigheten om investeringsstöd för vägkraftprojekt.

23/2

Fortum investerar i nytt avfallseldat kraftverk i Litauen.

Mars

2/3

Fortumstiftelsen delar ut stipendier om 650 000 euro för energirelaterad forskning, utbildning och utveckling.

12/3

Tieto väljer Fortums miljövänliga energilösning för sin nya datacentral i Finland.

13/3

Elbilskonceptet EVA som Valmet Automotive har utvecklat i samarbete med Fortum och ett antal andra finska företag premiärvisas på bilsalongen i Genève.

15/3

Fortum får utmärkelsen "EEI International Utility Award" för bästa långsiktiga totalavkastning.

25/3

Ny belysning på Mariatorget i Stockholm ger dubbelt så mycket ljus med energieffektiv teknik.

31/3

Elisa och Fortum meddelar att de ska uppföra en miljövänlig datacentral i Esbo, Finland.

April

21/4

Finlands regering fattar ett negativt principbeslut för Fortums ansökan om ny kärnkraftsreaktor.

28/4

Fortum inleder renovering och kapacitetsuppgrädering av Monta vattenkraftverk i Finland.

Maj

21/5

Fortum och staden Kurikka i Finland inleder samarbete för att verka för övergången till elbilar.

26/5

Fortum genomför framgångsrika test i Stockholm för att öka användningen av förnybara bränslen, som olivkärnor, i energiproduktion.

27/5

Fortum och Skanska ska utnyttja smarta nät för energieffektivt boende i städer.

Juni

3/6

Fortum och Esbo stad i Finland inviger ett nytt solkraftverk i stadens bildepå.

3/6

Fortum visar upp den första vägkraftbojen i Stockholm.

7/6

Esbo stad, Valmet Automotive, Fortum och Nokia lanserar "Eco Urban Living" i Finland.

9/6

Fortum inviger nytt biomassaeldat värmeverk i Hangö i Finland.

10/6

Fortum lanserar iPhone-applikation för laddplatser för elfordon i Sverige.

29/6

Fortum och ryska TGC-1 firar 50-årigt samarbete.

30/6

Fortum blir medlem i FN:s Global Compact-initiativ.

Juli

1/7
Teollisuuden Voima Oyj, i vilket Fortum äger 25 %, får ett positivt principbeslut från Finlands riksdag för att bygga en fjärde kärnkraftsreaktor i Olkiluoto i Finland.

1/7
Pilotprojekt med integrerad pyrolys på kraftvärmeverk vid Metsos anläggning i Tammerfors och testprogram för förbränning av bio-olja på Fortum Masala värmeverk slutförs framgångsrikt.

29/7
Fortum tillkännager det största projektet någonsin för att minska kväveoxider vid kraftverk i Polen.

Augusti

23/8
Fortum ansluter sig till forsknings- och utvecklingsnätverket Cleantech Finland.

31/8
Fortum offentliggör en investering i en av Europas största landbaserade vindkraftparker i Blaikén i Sverige.

September

1/9
Fortum stödjer Aalto-universitetet i Finland med ett bidrag på 3 miljoner euro.

6/9
Fortum säljer sin minoritetspost i ryskt elförsäljningsbolag till INTER RAO UES.

6/9
Fortum emitterar obligationer för 6 200 miljoner SEK.

10/9
Fortum antas för åttonde gången i rad till DJSI World, Dow Jones globala index för hållbar utveckling.

16/9
Fortum presenterar sin uppdaterade strategi och finansiella ställning under Kapitalmarknadsdagen.

22/9
Fortum driftsätter ett nytt biomassaeldat kraftvärmeverk i Częstochowa i Polen.

24/9
Fortum anordnar design-tävling för elskåp.

28/9
Fortum tar beslut om investering i ny enhet för avfallsförbränning vid Brista kraftvärmeverk i Sverige.

Oktober

7/10
Fortum lanserar pilotprojekt med smarta elmätare till nätkunder i Finland.

18/10
Fortum säljer sin andel i Energiapolar Oy.

19/10
Fortum tillkännager sina planer på att bygga en ny anläggning för industriell ånga i Uleåborg i Finland.

21/10
Fortum utvalt till Carbon Leadership index i nordiska CDP Nordic 200 Report.

27/10
Fortum beslutar att avbryta projektet med avskiljning och lagring av koldioxid vid Meri-Pori kraftverk i Finland.

November

4/11
Reaktor 2 vid Fortums kraftverk i Lovisa, Finland, firar 30-årsjubileum.

15/11
Konkurrensverket lägger ner utredning om Fortums prissättning för fjärrvärme i Sverige.

15/11
Fortum inleder förhandlingar om omstrukturering av ägarförhållanden i Näндal kraftverk i Finland.

17/11
Fortum lanserar en energidisplay – ett smart sätt att sänka energiförbrukningen – i Sverige.

18/11
Fortum och Novatek utvidgar samarbetet med gaslevet-ranser och energieffektivitet i Ryssland.

24/11
Fortum aviserar förvärvet av två polska kraft- och värmebolag.

26/11
Fortum och ryska Rosatom undertecknar samförståndsavtal om kärnkraftsamarbete.

30/11
Fortum, Rosatom och NEK undertecknar samförståndsavtal om samarbete med kärnkraftprojekt i Belene i Bulgarien.

December

10/12
Fortum och den ryska energimyndigheten stärker samarbetet för att få bättre energieffektivitet och fler innovationer.

12/12
Fortum säljer sin svenska fjärrvärmeverksamhet utanför Stockholm.

17/12
Fortum meddelar sitt beslut att delta i anbud för franska vattenkraftskoncessioner.

21/12
Den första nya enheten i Fortums investeringsprogram i Ryssland invigs vid Tiumen kraftvärmeverk.

[HTTP://MEDIA.FORTUM.SE](http://media.fortum.se)

Se alla Fortums pressmeddelanden från 2010.

Fortums börsmeddelanden finns på finska på www.fortum.com/media och på engelska på www.fortum.com/mediaroom

1,5

1,5 miljarder människor i världen lever utan el. En av framtidens utmaningar är att erbjuda dem tillgång till moderna och hållbara energisystem.

MILJARDER
MÄNNISKOR
UTAN EL
I VÄRLDEN

MEGATREND:
BEFOLKNINGSTILLVÄXT

Intervju med verkställande direktören

Fortums finansiella resultat 2010 var stabilt. I efterdyningarna av den globala finanskrisen hade Fortum under ledning av VD och koncernchef Tapio Kuula fokus på utvecklingen av sin långsiktiga strategi för att ännu bättre kunna möta utmaningarna i det nya decenniet.

Fortums VD Tapio Kuula anser att globala megatrender påverkar energisektorn till exempel angående befolkningstillväxt och miljö.

Tapio Kuula, nu har du ditt första år som VD och koncernchef på Fortum bakom dig. På vilket sätt har du utvecklat företaget?

För Fortum var 2010 ett utvecklingsår. Efter omorganisationen, som genomfördes under 2009, har vi nu uppdaterat vår strategi och fortsatt att förbättra effektiviteten i vår verksamhet. Vi lanserade också ett långsiktigt chefsutvecklingsprogram för att säkerställa att vår uppdaterade strategi genomförs och för att utveckla vår företagskultur så att vi kan förbättra vårt resultat och stärka vår tillväxt.

Hur skulle du bedöma Fortums resultat för 2010?

För att sammanfatta hela året är jag nöjd med vårt resultat. Industrikonjunkturen återhämtade sig tydligt på Fortums viktigaste geografiska marknader och den ryska ekonomin fortsatte sin starka återhämtning. Energiförbrukningen i Norden och Ryssland fortsatte totalt sett att öka under 2010. Tre av våra fem verksamheter – Heat, Distribution och Russia – förbättrade sina resultat. Electricity Sales påverkades negativt av det mycket kalla vädret i januari och december, vilket drev upp marknadspriser och kon-

sumtion. Division Power hade ett relativt bra år med tanke på att den belastades av kostnader till följd av kapacitetsuppgredningar och upprustning i svenska kärnkraftbolag där vi är delägare. Power hade också högre andel av kraftvärme i sin produktionssammansättning.

Fortums finansiella ställning och likviditet är stark och koncernens viktigaste finansiella avkastningsmål är oförändrade. Fortsatt stark balansräkning och flexibilitet i kapitalstrukturen kommer att vara Fortums prioriteringar även i fortsättningen. I september justerade vi vårt mål för nettoskuld/EBITDA till omkring 3, vilket är ett tecken på hur viktig vi anser en stark balansräkning vara. Det tidigare målet var mellan 3 och 3,5.

Priset på kraftproduktion i Norden ökade kraftigt under 2010 men Fortum fick ut ungefär samma pris för sin nordiska kraftförsäljning som under 2009. Kan du kommentera det?

2010 präglades av rekordlåga nivåer i de nordiska vattenmagasinen och höga spotpriser i januari och december. Förutom den låga vattennivån orsakade det kalla vintervädret i kombination med minskad överföringskapacitet och produktionsavbrott i svenska kärn-

kraftverk flera pristoppar. Under 2010 ökade det genomsnittliga spotpriset på den nordiska marknaden till 53 euro per megawattimme (MWh) från att ha varit i genomsnitt 35 euro per MWh år 2009. Det pris som division Power erhöll i Norden under 2010 var EUR 49,7 per MWh. Anledningen till att våra priser för kraftproduktion inte alltid överensstämmer med marknadspriset fullt ut är att vi säkrar vår kraftförsäljning så att vi kan skydda vårt kassaflöde och resultat från variationer i marknadspriser. Man ska komma ihåg att vi genomförde en betydande del av vår prissäkring för 2010 mitt under den pågående finanskrisen åren 2008 och 2009.

Hur anser du att förutsättningarna för energisektorn har förändrats de senaste åren?

Finanskrisen och osäkerheten som den fört med sig har inverkat på investeringar i den kapitalintensiva energisektorn. Investeringarnas lönsamhet utreds och granskas nu ännu grundligare.

Jag ser att globala megatrender påverkar energisektorn när det gäller befolkningstillväxt, insatser för att höja levnadsstandarden och, framför allt, miljön. En av utmaningarna för energisektorn är att öka den effektiva användningen av energi och samtidigt

”Vi har uppdaterat vår strategi och fortsätter att förbättra effektiviteten i vår verksamhet.”

se till att allt fler människor får tillgång till el och moderna energisystem. Genom energieffektivitet betonar elens roll inom energisektorn, ett faktum som innebär möjligheter för Fortums verksamhet.

Fortum uppdaterade sin strategi under 2010. Vad har förändrats?

Jag vill betona att den uppdaterade strategin handlar mer om evolution än revolution. Vi utformade vår strategi och våra mål för Fortums verksamhet med ett längre tidsperspektiv än tidigare. For-

tums verksamhet, dess framtid, utmaningar och möjligheter utvärderades med utgångspunkt i globala megatrender. Mot denna bakgrund har vi kunnat identifiera flera intressanta tillväxtpotentialer. De bygger först och främst på våra styrkor på produktionssidan: kärnkraft, vattenkraft och kraftvärme. Inom kraftvärme har vi kapacitet att använda ett brett urval av bränslen och vår kompetens anses vara bland de bästa.

Varför har just vattenkraft, kärnkraft och kraftvärmeproduktion fått en så central roll i Fortums strategi?

Kärnkraft och vattenkraft är mycket konkurrenskraftiga former av produktion på grund av att de är CO₂-fria och effektiva i fråga om rörliga kostnader. Med vattenkraften kan vi också reagera snabbt när marknadsförhållanden skiftar och verka konkurrensmässigt på energimarknaden.

Fortum är utan tvekan ett av världens ledande företag när det gäller kompetens inom kraftvärmeproduktion. Vi är också världens fjärde största värmeproducent när det gäller totalvolym. Produktion av kraftvärme är miljövänligt och energieffektivt eftersom praktiskt taget all energi i bränslet kan tas tillvara. Vårt mål är att ytterligare minska vår miljöpåverkan genom att öka energiproduktion som är baserad på biobränsle och avfall.

Var och hur ska Fortum skapa tillväxt i framtiden?

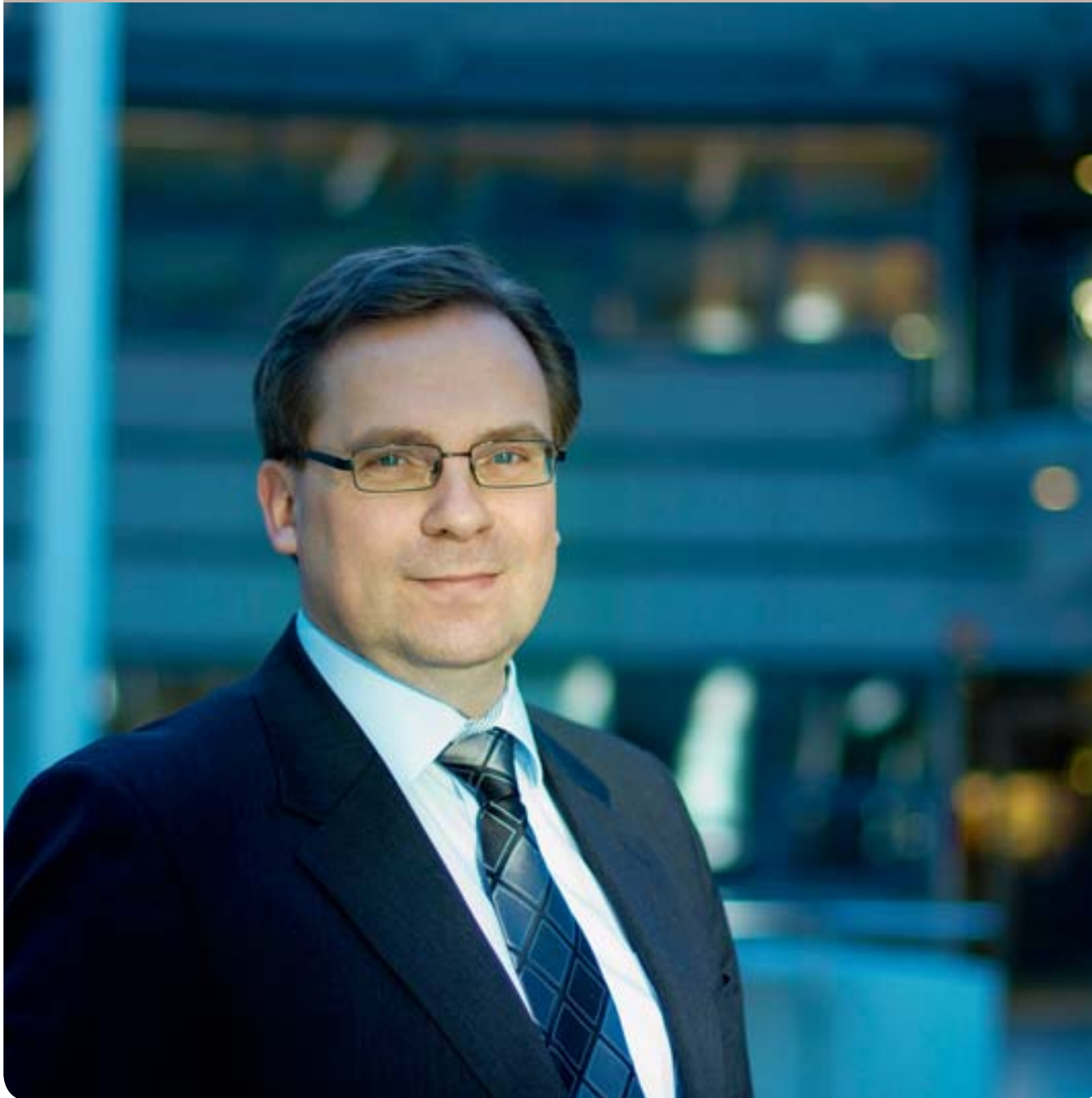
Vi strävar efter marknadsstyrd tillväxt i, framför allt, den europeiska och ryska produktionen. Förutom harmoniseringen av den europeiska marknaden ser vi nya möjligheter på de snabbt växande marknaderna i Asien. Fortums expertis

KONCERNENS FINANSIELLA MÅL

	Mål	2010	2009
Avkastning på sysselsatt kapital, %	12	11,6	12,1
Avkastning på eget kapital, %	14	15,7	16,0
Kapitalstruktur: Nettoskuld/EBITDA	cirka 3	3,0	2,6

+ Definitioner av nyckeltal presenteras i det finska bokslutet på www.fortum.com/sijoittajat och i det engelska bokslutet på www.fortum.com/investors.

inom energimarknaden och flexibla produktionsstruktur främjar tillväxt. Dessutom har vi en stark finansiell ställning. Som ett börsnoterat bolag är det av avgörande betydelse att vi på Fortum har en stark balansräkning, ett solitt kassaflöde och kapacitet till vinstutdelning. Jag vill även tillägga att vi kommer att fokusera mer på forskning och utveckling och relaterade samarbeten. Vi kommer att utforska alla möjligheter med ett öppet sinne.

Vilka möjligheter ser Fortum i Europa?

I linje med vår strategi har vi aktivt verkat i Europa inom kärnkraft, vattenkraft och kraftvärme. Vi invigde till exempel en kraftvärmeanläggning i Cześćochowa i Polen under 2010 och förvärvade två kraftvärmebolag i början av 2011. Vi har en ambition att delta i utvecklingen av ny kärnkraft. Ett exempel är i Bulgarien där vi erbjuder vår expertis inom kärnkraftsteknik och säkerhet till kärnkraftprojektet i Belene. Vi förbereder oss också för att delta i upphandlingarna för vattenkraftskoncessioner i Frankrike.

Hur kommer den harmoniserade energimarknaden i Europa att märkas i Fortums verksamhet?

Harmonisering av Europas energimarknader, och då särskilt kraftmarknaderna, är något vi alltid har ansett vara av största betydelse och vi tror att en bredare marknad medför ökad effektivitet, stabilitet och pålitlighet. De låga nivåerna i de nordiska vattenmagasinen som påverkade elproduktionen under 2010 visar tydligt att marknader som i högre utsträckning är integrerade definitivt gynnar de nordiska länderna, och då även sett ur elanvändarnas perspektiv.

På många sätt visar den nordiska elmarknaden vägen i harmoniseringen av Europas elmarknader. Faktum är att Fortum kvalificerar sig väl som en föregångare när det gäller att förstå, övervaka och förekomma marknaderna när man ska välja investeringar eller förutse prisutvecklingen.

Förra året fick Fortum avslag på sin ansökan om att bygga en ny kärnkraftsenhet, Lovisa 3, i Finland. Hur kommer beslutet att påverka kärnkraftens roll?

Fortums kompetens inom kärnkraftssektorn är baserad på vår långa erfarenhet med de olika faserna i igångsättning och drift av kärnkraftverk. Våra anläggningar i Finland har en enastående tillgänglighet. En god säkerhetskultur och kvalitetsstyrning är av högsta prioritet för oss. Vi har bevisligen lyckats bra när det gäller årliga avbrott i kärnkraftverk samt modernisering och uppgradering av kapacitet och förlängning av dess livstid. Vi har även omfattande kompetens för att kunna bygga nya kärnkraftverk och för att utvärdera olika leverantörsalternativ.

Givetvis blev vi besvikna över beslutet att Fortum inte fick tillstånd för att bygga Lovisa 3. Tiden får utvisa om vi får tillstånd för att ersätta de enheter som ska avvecklas i Lovisa.

Trots det negativa principbeslutet kommer kärnkraften att ha en viktig roll i vår verksamhet även i framtiden. Vår kompetens behövs bland annat i moderniseringen av Sveriges kärnkraftverk och för att garantera en säker och pålitlig drift vid de befintliga enheterna i Lovisa. Fortum är dessutom en internationellt erkänd aktör inom sektorn, vilket framgår av de åtskilliga kontakter och förfrågningar som vi fått om medverkan i utländska kärnkraftsprojekt. Det

samförståndsavtal som Fortum och det ryska statliga atomenergibolaget Rosatom har undertecknat för att samarbeta i kärnkraftprojekt och vårt erbjudande att tillhandahålla kärnkraftkompetens för kärnkraftverket Belene i Bulgarien är exempel på våra insatser inom denna sektor. Med hjälp av projekt som dessa kommer vi att säkerställa Fortums ställning som en allt mer framstående kärnkraftsexpert.

Kärnkraften i Sverige har lidit av låg tillgänglighet. När kan situationen normaliseras?

Konsekvensen av Sveriges folkomröstning om kärnkraft 1980 blev att landets kärnkraftskultur och kompetens har gått förlorad. Idag kan man ändå märka en förändring i attityder och utvecklingen i Sverige har under några år varit positiv. Men mycket arbete återstår och det kommer säkerligen att ta några år innan kärnkraftkulturen och tillgängligheten har nått en toppnivå.

Vattenkraft har av tradition varit viktigt för Fortum, men hur ser företaget på andra förnybara energikällor?

Fortum har en stark position inom kraftvärmeverk och vi vill öka användningen av lokala bränslen så som biomassa och avfall i produktionen. Den nordiska verksamhetsmiljön och regionens starka rötter i skogsindustrin gör att biomassa i synnerhet är ett konkurrenskraftigt alternativ. Även avfallsförbränning är en bra lösning på det allt större problemet med avfallshandlingen i snabbt växande storstäder.

Jag tror också att nya energiformer, till exempel solenergi, blir allt vanligare på sikt. På Fortum följer vi även denna utveckling. Solkraft är redan idag lönsam i vissa länder, men utan offentliga

subventioner är storskaliga lösningar ännu inte konkurrenskraftiga.

Subventioner till förnybara energislag har skapat en hel del offentlig debatt. Jag tror att möjligheten för energisektorn att få betydande bidrag kommer att begränsas i framtiden eftersom de offentliga medlen i högre utsträckning kommer att behövas till exempelvis sjukvård, äldreomsorg och utbildning. Därför är det mycket viktigt att subventioner ska utnyttjas effektivt till förnyelsebar energi. Jag anser att marknadsdrivna och harmoniserade stödsystem är den bästa lösningen för detta.

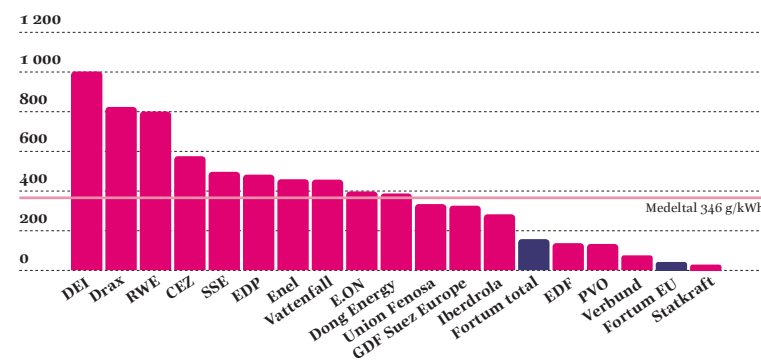
Hur utvecklas Fortums verksamhet i Ryssland?

Jag är mycket glad över att utvecklingen i Ryssland har varit positiv. Reformen av energisektorn fortsatte som planerat och i början av detta år har grossistmarkna-

den blivit helt avreglerad. Vi siktar på stabil resultatutveckling i Ryssland. Vårt investeringsprogram spelar en avgörande roll i detta avseende. I slutet av 2010 invigde vi Tyumen CHP-1 som den första nya enheten i vårt investeringsprogram i Ryssland.

De marknadsregler rörande kapaciteten som man nyligen enats om i Ryssland utgör ett bra ramverk för genomförandet av vårt investeringsprogram. Återhämtningen av den ekonomiska tillväxten och en ökad efterfrågan på el har till och med fått oss att påskynda vårt investeringsprogram – det ser ut som att vi ska kunna slutföra det år 2014. Vårt effektiviseringsprogram i Ryssland där målet är att nå 100 miljoner euro i effektiviseringsvinster under 2011 jämfört med tidpunkten för förvärvet år 2008 håller också tidtabellen.

FORTUMS KOLDIOXIDUTSLÄPP BLAND DE LÄGSTA AV EUROPAS KRAFTPRODUCENTER, gCO₂/kWh kraftproduktion, 2009

Källor: PWC & Enerpresse, 2010, Changement climatique et Électricité, Fortum.

OBS! Diagrammet visar siffror för 2009 för alla företag för att underlätta jämförelsen. Fortums specifika siffror för CO₂-utsläpp i kraftproduktionen 2010 var 84 g/kWh för EU och 189 g/kWh totalt. Siffrorna för alla övriga företag omfattar endast utsläppen i EU.

Vilken roll spelar hållbarhet i Fortums uppdaterade strategi?

Hållbarhet är – och kommer alltid att vara – en av hörnstenarna i Fortums strategi. Bara genom att ta en snabb titt på den uppdaterade strategin är det faktiskt möjligt att se att våra tillväxtmål främst bygger på sådant som är i enlighet med hållbarhet. Vi är också stolta över att våra koldioxidutsläpp är bland de lägsta av alla energibolag i Europa. Men vid sidan av frågor kring koldioxidnivåer kommer vi i ännu högre utsträckning lyfta fram såväl andra miljöfaktorer som sociala och ekonomiska hållbarhetsaspekter.

Vilka är Fortums mål för detta årionde?

Jag anser att Fortums styrka är den flexibla, kostnadseffektiva och miljövänliga produktionsportföljen. Den kommer att vara vår största tillgång även i framti-

den. I linje med vår strategi är vår målsättning att utveckla tre viktiga områden i vår verksamhet: vi ska dra nytta av den starka nordiska basen, skapa en stabil resultatutväxt i Ryssland och bygga en plattform för framtida tillväxt. Vi arbetar med att identifiera både vilka affärsmöjligheter som finns på en integrerad europeisk energimarknad och på de asiatiska tillväxtmarknaderna, särskilt i fråga om kraftvärme.

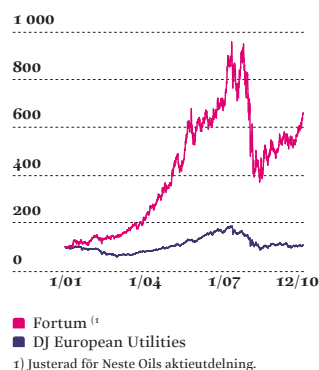
Naturligtvis vill vi också göra vårt företag så attraktivt som möjligt för våra investerare, kunder, partners och medarbetare. Intresset för vårt företag har ökat och ett tecken på det är den betydande ökningen av antalet aktieägare. Under de senaste tio åren har vi ökat aktieägarvärdet med 26,2 miljarder euro och vår aktie har varit överlägsen de flesta av sina jämförbara europeiska motsvarigheter. Givetvis har vi som mål att leverera ett

förstklassigt resultat till våra aktieägare även i framtiden.

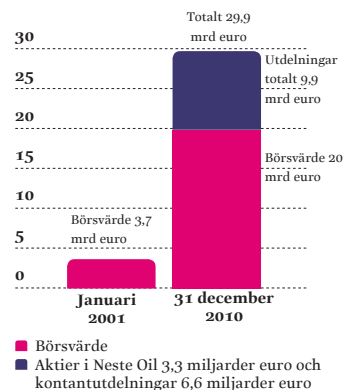
Dessutom är jag väldigt nöjd med att vårt anseende har förbättrats under det gångna året: även vår kundnöjdhet har utvecklats på ett bra sätt. För detta vill jag tacka våra kompetenta medarbetare. De har arbetat flitigt för att driva tillväxt och resultat för Fortum. Och naturligtvis vill jag även tacka våra samarbetspartners och alla våra kunder för det gångna året. Jag tror att det nya decenniet är fullt av nya möjligheter för Fortum.

”Förutom i den harmoniserade europeiska marknaden ser vi nya möjligheter på de snabbt växande marknaderna i Asien.”

FORTUMS AKTIEKURS SEDAN 2001, INDEX

ÖKAT AKTIEÄGARVÄRDE 26,2 MILJARDER EURO

Fortumaktien har överträffat DJ European Utilities Index under de senaste tio åren. Under 2010 förstärktes Fortums aktie med cirka 16 %, medan Dow Jones European Utility index sjönk med 9 %. OMX Helsinki Cap index gick upp med 22 %.

Strategi

Fortums strategi fokuserar på kontinuerlig utveckling av befintliga verksamheter och marknadsdriven tillväxt i produktion av kärnkraft, vattenkraft och kraftvärme. Förutom Fortums tekniska kompetens har företagets expertis och dokumenterad erfarenhet från konkurrensutsatta energimarknader en central roll i företagets arbete för att hitta nya möjligheter på befintliga marknader samt på de snabbt växande konkurrensutsatta energimarknaderna i Europa och Asien.

Fortums mission är att skapa energi som gör livet bättre idag och för kommande generationer. Vi erbjuder hållbara lösningar som tillgodoser behoven av låga utsläpp, effektiv resursanvändning och en trygg energiförsörjning samtidigt som vi levererar ett förstklassigt resultat till våra aktieägare.

Företagets mission beskriver konkret Fortums ansvar när det gäller miljön, samhället och företagets finansiella resultat i enlighet med de tre hållbarhetsområdena. Fortums mission, strategi och värderingar – ansvarstagande, kreativitet, hänsyn och ärlighet – utgör grunden för företagets alla aktiviteter.

Mot en solekonomi

Fortums uppfattning är att en gradvis övergång från den traditionella så

kallade fossila ekonomin till en solekonomi är nödvändig och ofrånkomlig. I en fossil ekonomi produceras el främst från icke förnybara energikällor som har låg verkningsgrad och ofta genererar stora mängder utsläpp. I en solekonomi är produktionen i huvudsak baserad på utsläppsfria och nästan uteslutande energikällor. Övergången till en solekonomi är det enda sättet att få världens naturresurser att räcka till framtidens generationer och den enda lösningen för klimatförändringen och de ökande miljöproblemen.

Förändringsprocessen i den kapitalintensiva energiindustrin är långsam och övergången till en solekonomi går framåt i etapper. Med undantag för vattenkraft är de flesta produktionsformerna i en solekonomi fortfarande i utvecklingsfasen och kräver betydande

stödinsatser från samhällets sida. Faktum är att traditionella men mycket effektiva produktionsformer som biobaserad kraftvärmeproduktion och nästa generations kärnkraftteknik lyfts fram som alternativa produktionsformer under övergångsperioden.

Fortum har ett bra utgångsläge och företaget baserar sin strategi på avancerad kompetens inom kärnkraft, vattenkraft och kraftvärmeproduktion. Bevakningen av den tekniska utvecklingen inom så kallade nya förnybara energikällor är en viktig del av företagets forsknings- och utvecklingsverksamhet, även om den roll som sådana energiformer kommer att ha i produktionen inom den närmaste framtiden är liten. På lång sikt anser Fortum att de val som görs och de lösningar som tillämpas måste vara finansiellt hållbara på egna meriter. Beslut som baseras på en kontinuerlig hög grad av subventioner är inte hållbara.

Nya möjligheter i öst

Norden har av tradition varit Fortums viktigaste marknadsområde och den nordiska kraftmarknaden kommer fortfarande i främsta rummet när det gäller värdeskapande för bolaget. I framtiden kommer integrationen av den europeiska elmarknaden, den relativa ökningen av den ryska verksamhetens betydelse och tillväxten i Östersjöregionen att gradvis minska grossistprisernas roll på den nordiska elmarknaden som den viktigaste drivkraften för Fortums resultat. Distribution och försäljning av el kommer även fortsättningsvis att vara viktiga faktorer i de nordiska län-

terna, men på andra marknadsområden utlovar kraft- och värmeproduktion mer attraktiva tillväxtmöjligheter.

Den växande efterfrågan på koldioxidfria och energieffektiva lösningar samt den ökande konsumtionen på konkurrensutsatta energimarknader ger Fortum nya möjligheter till tillväxt. Efterfrågan på energi ökar starkast på de asiatiska marknaderna, men det finns nya möjligheter även i Europa och Ryssland. Fortum förbereder sig för tillväxt som skapas genom en bra balans mellan snabbare avkastning från förvärv och långsammare kassaflödesgenererande investeringar i nyetableringar. En av prioriteringarna för Fortum är en fortsatt stark balansräkning för att säkerställa flexibilitet när det gäller nya tillväxtmöjligheter även på sikt. I sökandet efter nya möjligheter har Fortum även sin gedigna kompetens och erfarenhet från den konkurrensutsatta nordiska elmarknaden som en grund för tillväxt.

Starkt fokus på resultat

De egenskaper som är utmärkande för Fortum är en stark strävan att nå bra resultat och ständigt förbättra verksamheten. Åtagandet att skapa betydande värde för aktieägarna är också en viktig faktor i Fortums mission. För att driva på detta mål lanserade Fortum under 2010 ett nytt flerårigt program för att driva prestationer och tillväxt – Leading Performance and Growth – för att säkerställa att företagets strategi efterlevs och företagskulturen utvecklas.

I den tryckta årsöversikten
finns det på denna sida en
separat strategibilaga.

Öppna bilagan som en ny PDF-
fil genom att klicka [här >>](#)

520 kg

Bättre sätt att utnyttja avfall är livsviktigt. Enbart inom EU genererar vi över ett halvt ton kommunalt avfall per person och år. En stor del av detta skulle kunna användas till energiproduktion för att spara på de knappa naturresurserna.

*MÄNGDEN AVFALL
SOM GENERERAS
PER CAPITA I EU*

**MEGATREND:
ÖKANDE
MILJÖPROBLEM**

Marknads- utveckling

År 2010 återhämtade sig världsekonomin efter finanskrisen. Tillväxten var väldigt ojämnt fördelad mellan olika länder. Nya ekonomier växte snabbt medan utvecklingen var mer blygsam och ojämn i de industrialiserade länderna. Den nordiska kraftmarknaden återhämtade sig i genomsnitt snabbare än de centraleuropeiska marknaderna och hade högre kraftpriser samt snabbare efterfrågetillväxt.

Fortums kraftvärmeanläggning i Högdalen i Stockholm har producerat energi av avfall sedan 1970.

Under 2010 fick återhämtningen i Finland och Sverige draghjälp av exporten, tillverkningsindustrin och ökad konsumtion. Resultatet för Norge var svagare. Elförbrukningen på den nordiska marknaden återhämtade sig, efter justeringar av temperaturvariationer, med nästan 2 % under 2010 och under 2013–2014 förväntas marknaden nå samma nivåer som före krisen. Tillväxten i energiförbrukningen drevs främst av efterfrågan från industrin och den kalla vintern. Tillväxten i hushållens efterfrågan var blygsam. Elkonsumtionen ökade mest i Finland till följd av en god återhämtning av indu-

strins efterfrågan. Det genomsnittliga spotpriset på den nordiska marknaden var 53,1 euro per megawattimme (MWh) år 2010, vilket är en ökning med 50 % jämfört med året innan. Under 2010 var spotpriset på den nordiska marknaden i genomsnitt 19 % högre än det tyska EPEX-spotpriset, främst beroende på en snävare balans mellan utbud och efterfrågan samt låga nivåer i nordiska vattenmagasin.

Även den ryska ekonomin återhämtade sig snabbt under 2010, pådriven av råvaruexport och högre exportpriser. Den ryska elkonsumtionen ökade med 4 % och väntas under 2011–2012 nå

samma nivåer som före krisen. Regionala skillnader i efterfrågan var stora. I Tjeljabinskområdet var ökningen 9 % tack vare ökad efterfrågan från metallindustrin, medan efterfrågan i det olje- och gasrika Tiumenområdet endast ökade med 1 % beroende på lågkonjunkturens mindre effekt på den sektorn. I nordvästra Ryssland ökade elförbrukningen med 5 %. I den europeiska delen av Ryssland och i Uralområdet ökade det genomsnittliga spotpriset på el, exklusive kapacitetspriset, med nästan en tredjedel till 882 RUB per MWh (21,9 euro per MWh).

På Fortums övriga marknadsområden påverkades de baltiska ekonomierna hårdast av den finansiella krisen och deras återhämtning var mycket ojämn. Polens ekonomi berördes minst.

Den globala ekonomiska tillväxten under 2010 drevs tydligt av de stora tillväxtekonomierna, och då särskilt Kina och Indien, vars roll stärkts i världsekonomin. Tillväxtekonomiernas begär efter råvaror stimulerade efterfrågan och priserna under hela året. Kina passerade USA som världens största konsument av primärenergi under 2010.

Klimatförändringar och framtidens lagstiftning

De internationella förhandlingarna om globala klimatförändringar i Cancun i november–december 2010 har inte lett till något rättsligt bindande avtal för tiden efter 2012. I stället har fokus nu flyttats till nästa omgång av förhandlingar i Sydafrika i slutet av 2011. Fortum anser att ett globalt pris för koldioxid skulle vara det mest effektiva sättet att minska världens utsläpp. Det verkar dock vara mer troligt att olika grupperingar av länder kommer att gå vidare med sina egna klimatmål och ett

bindande internationellt avtal inte kommer att vara på plats på många år.

För EU är en ledande roll i begränsningen av klimatförändringar fortfarande en prioritet. EU har redan åtagit sig att minska utsläppen med 20 % från 1990-talets nivå fram till 2020. En diskussion om en ökning av EU:s mål till 30 % pågår. På hösten 2010 bedömde EU-kommissionen effekterna av en sådan förändring och flera medlemsstater har offentligt stött ett högre EU-mål oberoende av vilka beslut andra länder tar eller inte tar.

Merparten av utsläppsminskningarna i EU sker genom handel med utsläppsrätter (ETS). En omarbetning av ETS-lagstiftningen för perioden 2013–2020 antogs tidigare och mer detaljerade tillämpningsbestämmelser följde under 2010. I juli föreslog EU-kommissionen nya auktionsregler för utsläppsrätter under 2013–2020, med en stramare övre gräns än under den föregående perioden. Nya regler för fördelning av fria utsläppsrätter föreslogs i december 2010. I allmänhet kommer elproduktionen inte att få gratis utsläppsrätter efter 2012, förutom i vissa övergångsländer som exempelvis Polen. Även värmeproduktionens fria utsläppsrätter kommer att minska.

Efter många år av osäkerhet godkändes de första projekten baserade på Kyoto Joint Implementation (gemensamt genomförande) i Ryssland i juli 2010 och resulterade i 30 miljoner utsläppskrediter (ERU). Fortums två gemensamma projekt i Ryssland, en ny enhet vid Tyumen CHP-1 och återuppbyggnaden av TGC-1:s vattenkraftverk i Newsky, godkändes av det ryska finansministeriet i december 2010.

Den nya EU-kommissionen har varit verksam sedan februari 2010 och har nu också ett nytt separat generaldi-

rektorat för energi, vilket ytterligare stärker EU:s roll i energipolitiken. I november presenterade kommissionen en ny övergripande strategi för EU:s energipolitik. Dess syfte är att säkerställa att de ambitiösa målen för energi, klimat och ekonomi genomförs fram till år 2020. Energistrategin ska antas under 2011 och kommer att omfatta energipolitiska initiativ för bland annat infrastruktur, effektivisering, kärnkraft och smarta nät. Kommissionen har även börjat förbereda en plan för att skapa ett utsläppssnålt samhälle fram till år 2050.

I juli 2010 godkände EU direktivet om industriutsläpp (IED) som utarbetades för att samla flera separata delar av EU-lagstiftningen avseende industriutsläpp under ett enda direktiv. Direktivet innebär striktare begränsningar för kraft- och värmeproduktion från och med 2016.

Tillämpningen av EU:s mål för förnybara energikällor på 20 % före 2020 gick också framåt när medlemsstaterna lämnade in sina nationella handlingsplaner till kommissionen innan slutet av juni 2010.

Finland har som mål att öka andelen förnybara energikällor för slutkonsumtion till 38 % innan 2020, främst genom införandet av fastprissystem för elproduktion som är baserad på vindkraft, biomassa eller biogas. Beskattningen av fossila bränslen som används i uppvärmning har skärpts kraftigt från och med 2011. Den finska regeringen har dragit tillbaka planen att införa s.k. windfallskatter för äldre vattenkraft och kärnkraft.

Medan de flesta medlemsstaterna i EU är inriktade på att införa ett fastprissystem för förnybara energikällor planerar Sverige och Norge att skapa en gemensam gränsöverskridande marknad för gröna certifikat som ska tas i bruk

från och med januari 2012. Målet är att ha samma mängd ny förnybar energi med hjälp av ett kostnadseffektivt stödssystem utan att skapa snedvridningar på marknaden. Målet i Sverige är att andelen förnybara energikällor ska uppgå till 49 % år 2020. Fortum stödjer det svensk-norska certifikatinitiativet och ser marknadsbaserade och harmoniserade stödmekanismer som viktiga för att man ska uppnå målen för förnybara energikällor.

EU:s nya energistrategi betonar också att de största möjligheterna för att spara energi finns inom byggnation och transport. Dessutom krävs det insatser för att avsevärt öka användningen av högeffektiva kraftvärmeverk, fjärrvärme och fjärrkyla. Fortum har kraftvärme- och fjärrvärmeverksamhet i åtta länder och är den fjärde största värmeproducenten i hela världen.

Konkurrensen inom fjärrvärme ökar med tanke på nya anslutningar men värmepriserna är fortfarande strikt reglerade i Baltikum, Polen och Ryssland. Utvecklingen går gradvis mot en mer marknadsorienterad prisreglering som även uppmuntras av EU:s nya energistrategi.

Kraft- och värmemarknaden i Norden

Integreringen av den europeiska kraftmarknaden tog ett stort steg framåt när systemoperatörernas samarbetsorganisation ENTSO-E undertecknade det första avtalet om en gemensam tioårig nätutvecklingsplan i juni 2010. De slutliga besluten om stöd från EU:s återhämtningspaket för nya investeringar i elnät mellan Norden och Europa som möjliggör ytterligare integration på marknaden togs också för Estlink 2 (Finland–Estland), COBRACable (Danmark–Nederländerna), Kriegers Flak (Danmark–Tyskland) och NordBalt (Sverige–Lettland).

Den estniska elmarknaden inför- livades i den nordiska som ett separat prisområde i april 2010. Vidare integration av den baltiska elmarknaden till den nordiska marknaden förväntas ske under 2011 när alla rättsliga ramverk är på plats. I november 2010 anslöts den nordiska elmarknaden även till det nya ihopkopplade marknadsområdet i centrala och västra Europa (CWE). Ihopkopplingen stärktes ytterligare i december 2010 när kablarna för SwePol (Sverige-Polen) och NorNed (Norge-Nederländerna) anslöts till nätverket.

Pristopparna för kraftproduktion i Norden under vintern 2009-2010 fick de nordiska energiministrarna att be de nordiska tillsynsmyndigheternas samarbetsorgan NordREG att analysera de bakomliggande orsakerna för dessa toppar. Slutsatsen var att pristopparna orsakades främst av kallt väder, underhållsåtgärder på svenska kärnkraftverk samt överbelastning på den nordiska marknaden. Ingenting tydde på att marknaden skulle ha fungerat dåligt eller att det hade förekommit oegentligheter. NordREG:s rekommendation var att öka öppenheten på marknaden, att ha ökad möjlighet till flexibilitet i efterfrågan och att vidare undersöka möjligheten att dela upp marknaden i mindre elprisområden. Fortum välkomnar förslaget om en ökad flexibilitet i efterfrågan.

Tillsynsmyndigheter och beslutsfattare diskuterar också i allt större omfattning flexibilitet i efterfrågan när det gäller balansen mellan utbud och efterfrågan. För att förbättra konsumenternas möjlighet att styra sin användning (sk. demand response) kommer Finland att införa ett system som är baserat på mätning per timme parallellt med smarta mätare. Systemet är under snabbutredning även i Sverige och Norge.

I Sverige arbetar stamnätsoperatören Svenska Kraftnät vidare med planen att dela Sverige i fyra elprisområden från november 2011 för att kunna hantera den överbelastning som orsakas av begränsad överföringskapacitet. Fortum anser att de nya prisområdena senare även bör utvidgas över nationsgränser i enlighet med målet att utveckla en gemensam europeisk grossistmarknad och en integrerad nordisk konsumentmarknad.

NordREG fortsatte under 2010 att arbeta vidare med de nordiska energiministrarnas förslag från oktober 2009 att utveckla en gemensam nordisk slutkundsmarknad för el senast år 2015. Som ett ledande elförsäljningsföretag på den nordiska marknaden med 1,2 miljoner kunder är Fortum för etableringen av en gemensam nordisk slutkundsmarknad. En marknadsbaserad utveckling skulle öka konkurrensen och därmed innebära fördelar för kunderna.

I juni 2010 godkände Finlands riksdag ett principbeslut om byggnation av två nya kärnkraftsreaktorer av Teollisuuden Voima (TVO) och Fennovoima. Enligt planeringen kan de nya enheterna anslutas till elnätet omkring 2020. Fortums ansökan att bygga en tredje reaktor i Lovisa fick avslag men företaget äger en fjärdedel av TVO. Även Sverige antog en lag i juni 2010 som möjliggör ersättningsinvesteringar i kärnkraft.

✚ Läs mer om Fortums kärnkraftsprojekt under Investeringar och FoU på sidorna 24-27.

På våren 2010 meddelade Konkurrensverket i Finland att det ska genomföra en utredning angående prissättningen i landets tio största fjärrvärmeföretag. Utredningen omfattade även Fortums

Energiproduktion från avfall gynnar miljön

Fortum ska bygga en anläggning för avfallsförbränning vid Brista kraftvärmeverk i Sverige. Enheten kommer att bränna cirka 240 000 ton avfall per år, vilket motsvarar den mängd avfall som produceras av Stockholms befolkning årligen. Med den senaste tekniken genererar ett avfallseldat kraftverk nästan alltid mindre utsläpp till luft och vatten än användning av andra bränslen.

Fortum bygger även ett nytt kraftvärmeverk som använder kommunalt och industriellt avfall samt biomassa i Klaipeda, Litauen. Anläggningen blir det första kraftverket för avfallsförbränning i de baltiska länderna. Det nya kraftvärmeverket kommer att spela en central roll i staden Klaipedas avfallshantering eftersom anläggningen drastiskt kommer att minska mängden av avfall som hamnar på deponi.

fjärrvärmeverksamhet i Esbo och Joensuu och den pågick fortfarande vid utgången av 2010.

I november 2010 lade svenska Konkurrensverket ner en utredning om Fortums marknadsposition och prissättning för fjärrvärme i Stockholmsområdet. Myndigheten konstaterar bland annat att det faktiska priset på fjärrvärme i Stockholm har minskat med 1,5 % under 2005-2010.

I EU:s tredje energipaket som trädde i kraft i september 2009 förespråkas en separation av verksamheter inom högspänningsnät och kraftproduktion. Enligt paketet måste Fortum avyttra sin ägarandel på 25 % i den finska stamnätsoperatören Fingrid senast i början av 2012. I januari 2011 slöt Fortum, den finska staten och Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen ett preliminärt avtal enligt vilket den finska staten köper cirka 81 % och Ilmarinen cirka 19 % av Fortums aktier i Fingrid. Transaktionen är avhängig en slutlig överenskommelse mellan parterna och erforderliga godkännanden från respektive företags beslutande organ. Affären måste även godkännas av den finska konkurrensmyndigheten innan den kan avslutas.

Kraft- och värmemarknaden i Ryssland

Trots konjunkturedgången under 2009 fortsatte arbetet med att reformera Rysslands kraftmarknad i enlighet med den ryska regeringens planer. Den ryska elmarknaden är nu uppdelad i en grossist- och en kapacitetsmarknad. Grossistmarknaden ska i första hand stå för rörliga produktionskostnader och kapacitetsmarknaden för kapitalkostnader för ny kapacitet.

”Kina passerade USA som världens största konsument av primärenergi under 2010.”

Sedan 2007 har andelen el som säljs till marknadsmässiga priser successivt ersatt den tariffbaserade prissättningen. I början av 2010 var andelen 60 %, i juli ökade den till 80 % och därefter till 100 % i början av 2011. Elförsäljningen till privatkunder, som motsvarar ungefär en tiondel av grossistmarknaden, kommer att vara reglerad även i fortsättningen. Det pågår diskussioner i den ryska regeringen om möjligheten att även avreglera hushållsmarknaden.

Nya långsiktiga regler för kapacitetsmarknaden antogs på hösten 2010 och de träder i kraft i början av 2011. Produktionskapacitet som har byggts efter 2007 under regeringens kapacitetsleveransavtal (CSA - ”ny kapacitet”) kommer att få

garanterade betalningar för en period av tio år. Priserna för kapacitet under CSA är fastställda så att en tillräcklig avkastning på investeringarna kan säkerställas. Betalningarna börjar när anläggningen tas i drift.

Den ryska elbörsen för terminshandel ARENA öppnades i juni 2010, vilket avsevärt har förbättrat handeln med finansiella derivat i den ryska kraftsektorn. Dessutom öppnades en konkurrensutsatt marknad för stödtjänster i slutet av året.

I Ryssland har det diskuterats intensivt om stöd till ökad energieffektivitet i lagstiftningen under hela det gångna året. En ny värmelag med skyldighet att installera mätutrustning för energi före år 2012 antogs i juli.

Kraftföretag justerar sina strategier

Den europeiska kraftsektorn hade överträffat marknaden under många år i rad efter millennieskiftet men situationen förändrades när den finansiella krisen slog till år 2008 och råvarupriserna rasade. Under 2010 underpresterade den europeiska kraftsektorn med cirka 15 %.

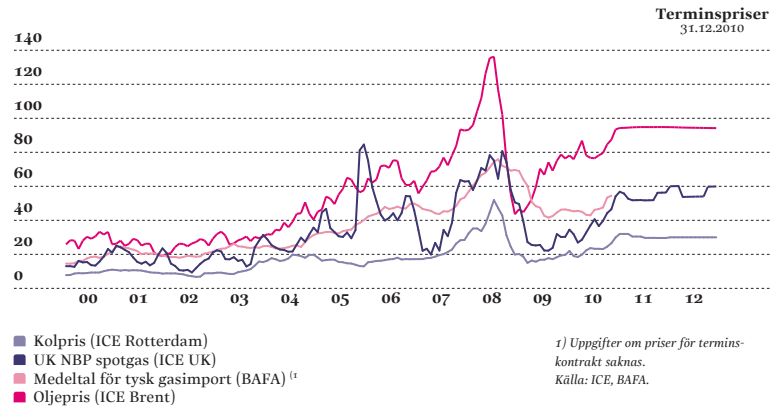
Fortsatt osäkerhet på marknaden och sämre kassaflödesprognoser i Europa på grund av faktorer som högre kärnkraftbeskattning i Tyskland och lanseringen av koldioxidauktionen år 2013 fick många europeiska energiföretag att justera sina strategier 2010. På kort sikt var fokus fortfarande på effektiviseringsprogram och förbättring av balansräkningen, det vill säga på åtgärder som påbörjades innan krisen var ett faktum. De europeiska kraftföretagen omprövade även sina investeringsplaner och flera kraftverkprojekt

blev antingen uppskjutna eller inställda under året. Långsiktiga forsknings- och utvecklingsinitiativ, till exempel avskiljning och lagring av koldioxid, fick inte heller lika starkt stöd under 2010 som tidigare år.

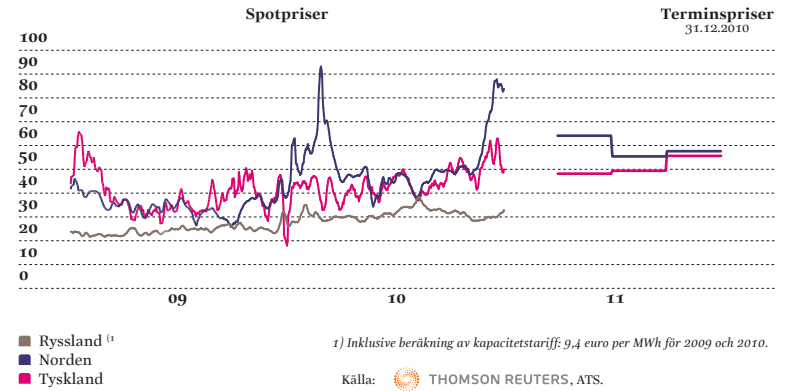
Finanskrisen ändrade dock inte kraftföretagens målsättning att minska sina koldioxidutsläpp i kraftproduktionen. Många företag investerade i vindkraft och avyttrade i vissa fall även sina koleldade kraftverk. På motsvarande sätt betraktas vattentillgångar och nybyggd kärnkraftskapacitet som attraktiva i den mån de är tillgängliga. När det gäller kärnkraft och andra storskaliga kapitalintensiva investeringar fortsätter kraftbolagen att utveckla olika samarbetsmodeller för att planera och genomföra investeringar.

Europeiska kraftverk och kraftnät är till stor del byggda under 1960- och 1970-talet och många av dem måste snart ersättas eller genomgå större renoveringar. Samtidigt som sektorn står inför en kraftig ökning av ersättningsinvesteringar måste den även ta hänsyn till miljömål som fastställts av EU och ländernas egna regeringar. Det troliga är att efterfrågan på el kommer att öka bland annat på grund av en övergång till en koldioxidsnål ekonomi i vilken el kommer att ha en mer framstående roll. Den kommande investeringscykeln är en enorm utmaning men Fortum är övertygad om att sektorn kommer att klara det med hjälp av konsekvent och väl fungerande integration av den europeiska energimarknaden.

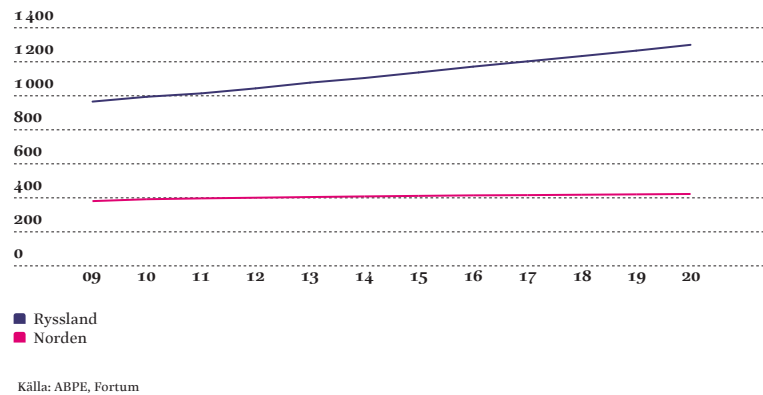
BRÄNSLEN, USD/bbl oljekvivalenter

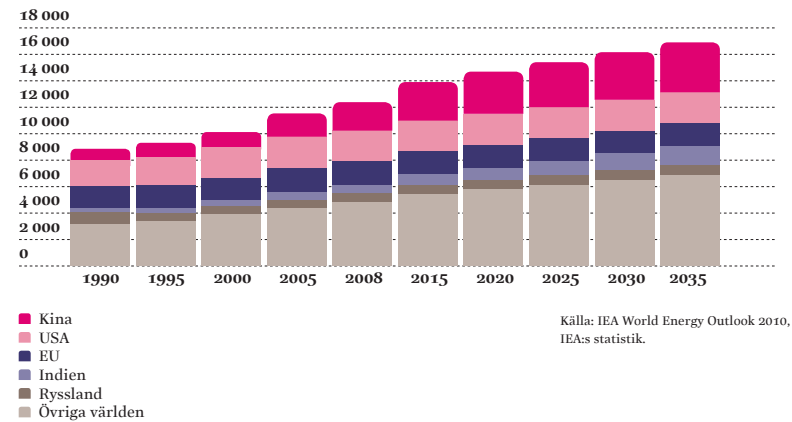
GROSSISTPRIS PÅ EL, EURO/MWh

EFTERFRÅGEPROGNOS FÖR NORDISK OCH RYSK EL, TWh

EFTERFRÅGAN PÅ PRIMÄRENERGI PER REGION ENLIGT IEA:S "WORLD ENERGY OUTLOOK/ NEW POLICIES SCENARIO" (Mtoe)

Investeringar samt forskning och utveckling

Huvuddelen av Fortums investeringar i kapacitet under 2010 fokuserade på det ryska investeringsprogrammet och tillväxten i resurseffektiv kraftvärme i Polen och Baltikum. Mot bakgrund av en återhämtad efterfrågan efter krisen och utvecklingen på den ryska kapacitetsmarknaden kunde Fortum flytta fram tidsplanen för sitt ryska investeringsprogram och höjde investeringsprognosen för 2011–2012.

Under de kommande åren ska Fortum fortsätta att dra nytta av sin starka ställning på den nordiska kraft- och värmemarknaden samtidigt som företaget vill skapa en stabil resultatutveckling i Ryssland. I linje med den uppdaterade strategin arbetar företaget med att skapa tillväxt inom koldioxidfri kärnkraft och vattenkraft samt i energi- och resurseffektiv kraftvärmeproduktion. De flesta av Fortums investeringar i tillväxt under 2010 genomfördes av divisionerna Russia, Heat and Power. Inom affärsområdet Distribution investerar Fortum i ytterligare förbättringar av tillförlitligheten i elnätet och i installationen av nya smarta mätare för elnätskunder i Finland.

Under året uppgick Fortums investeringar i anläggningstillgångar och aktier till 1,2 miljarder euro (2009: 0,9). Investeringar exklusive förvärv uppgick till 1,2 miljarder euro (2009: 0,9).⁽¹⁾

För närvarande bedömer Fortum att investeringar i anläggningar under 2011 och 2012 kommer att uppgå till omkring 1,6–1,8 miljarder euro, exklusive potentiella förvärv. Den årliga nivån på Fortums investeringar under 2013–2014 beräknas bli 1,1–1,4 miljarder euro. De årliga investeringarna i underhåll och produktivitetshöjande åtgärder uppgick till 315 miljoner euro (2009: 277). Tillväxtinvesteringar i ny rysk kraftproduktionskapacitet kommer att fördelas ojämnt under åren 2011–2014 och beräknas att totalt uppgå till cirka 1,5 miljarder euro från och med januari 2011. Resten av de årliga investeringarna kommer att vara inriktade på tillväxt inom koldioxidfri kärnkraft, vattenkraft och kraftvärmeproduktion i Norden och Östersjöområdet.

¹⁾ 2010 års avnyttningar rapporteras i noterna 6, 8, 23 och 40 i bokslutet. Bokslutet har publicerats på finska och engelska och de kan laddas ner på www.fortum.com/sijoittajat och www.fortum.com/investors

Produktion av kraftvärme skapar tillväxt

Fortum är kunskapsmässigt en global ledare inom kompetens i kraftvärmeproduktion och världens fjärde största värmeproducent i fråga om produktionsvolym. Division Heat har som målsättning att minska koldioxidutsläppen i el- och värmeproduktion under det kommande årtiondet. Energieffektiv kraftvärmeproduktion har en central roll när det gäller att dämpa miljöpåverkan och att nå målen för utsläppsminskningar eftersom den använder upp till 90 % av energin i bränslet. Fortums målsättning är att minska miljöeffekterna i sin energiproduktion genom att öka andelen lokala biobränslen och avfallsbaserade bränslen i produktionen.

Under 2010 tog Fortum två nya kraftvärmeverk i bruk:

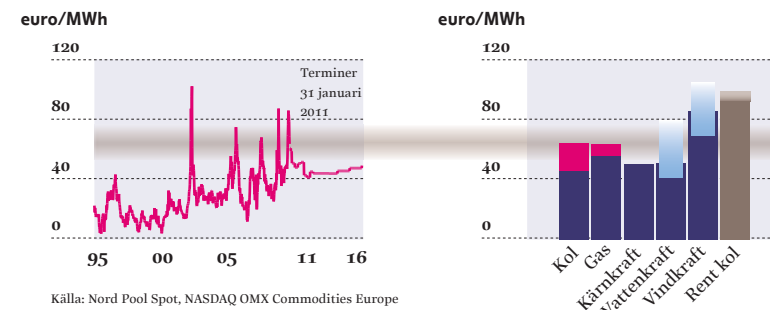
- *Częstochowa, Polen (biomassa och kol, 120 MW värme, 64 MW el, produktion från fjärde kvartalet)*
- *Pärnu, Estland (biomassa och torv, 50 MW värme, 24 MW el, produktion från fjärde kvartalet)*

I början av 2010 förvärvade Fortum en kraftvärmeanläggning i Nokia, Finland, och företaget har också beslutat att investera i ett nytt biomassa- och avfallseldat kraftvärmeverk i Klaipėda, Litauen. Kraftverket beräknas enligt plan vara klart för produktion i slutet av 2012.

I oktober började Fortum att bygga ett nytt kraftvärmeverk för avfallsförbränning i Brista, Sverige. Anläggningen kommer att ingå i fjärrvärmesystemet i Stockholmsregionen. En ny produktionsenhet, Brista 2, med en kapacitet på 60 MW värme och 20 MW el, beräknas vara driftklar under 2013. Enligt planerna kommer det lokala kommunala energibolaget Sollentuna Energi att delta i projektet med en andel på 15 %.

Fortum planerar även att öka andelen förnybar energi vid kraftvärmeverket i Värtan i Stockholm från nuvarande 45 % till 70 % innan år 2015. Värtan är den största produktionsanläggningen i Stockholm med kapacitet på 1 700 MW värme, 389 MW el och 125 MW fjärrkyla. De preliminära planerna för Värtan innefattar även en ny enhet som eldas med bioolja och som då beräknas tas i bruk 2016.

NY KAPACITET, FÖRUTOM KÄRNKRAFT, KRÄVER ETT KRAFTPRIS PÅ ÖVER 60 EURO/MWh

Källa: Nord Pool Spot, NASDAQ OMX Commodities Europe

■ CO₂-kostnader
■ Övriga kostnader (variation)

Beräknad genomsnittlig nominell livstidskostnad enligt prisnivå för 2014.

De stora kostnadsvariationerna för ny vatten- och vindkraft beror på lokalisering och villkor.

I november 2010 meddelade Fortum att företaget förvärvade 85 % av aktierna i de polska kraft- och värmeföretagen Elektrociepłownia Zabrze SA och Zespól Elektrociepłowni Bytom SA för cirka 20,6 miljoner euro. Försäljningen ingår som en del i privatiseringen av kraft- och värmesektorn i Polen och de två bolagen är bland de största producenter av värme i Schlesien i södra Polen. Företagens sammanlagda värmeförsäljning uppgår till 930 gigawattimmar per år (GWh/a) och elförsäljning till 260 GWh/a. Produktionen är i huvudsak kolbaserad. Förvärvet slutfördes i början av 2011.

I december tecknade Fortum tillsammans med kommunerna Nädendal, Reso och St Karins samt Åbo Energi i Finland en avsiktsförklaring om konsolidering av energiproduktionen i Åboregionen till ett samägt produktionsbolag, Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto (TSME, Åboregionens naturgas och energi). Fortum kommer att tillhandahålla energi-

produktionstjänster till TSME och enligt avsiktsförklaringen ha ett innehav om 50,5 % i bolaget.

Investeringsprogrammet i Ryssland går framåt

Fortums dotterbolag OAO Fortum som är verksamt i det olje- och gasproducerande Uralområdet och västra Sibirien ska genomföra ett investeringsprogram som kommer att öka elproduktionskapaciteten från ~2 800 MW till ~5 100 MW. Programmet är en viktig drivkraft för att skapa en stabil resultattillväxt i Ryssland. Ny kapacitet kommer att ge intäkter från de nya försäljningsvolymerna och enligt reglerna för kapacitetsmarknaden förväntas den ge minst 3-4 gånger högre pris på marknaden än gammal kapacitet.

Fortum har tidigare lagt tidsplanen för sitt ryska investeringsprogram tack vare en återhämtning av efterfrågan på el och utvecklingen på kapacitetsmarknaden. Avsikten är att man ska kunna avsluta programmet ett år tidigare än

planerat, det vill säga under 2014. I december 2010 invigde Fortum en ny kraftvärmeenhet vid Tyumen CHP-1 i västra Sibirien. Den nya enheten är den första av sju i Fortums investeringsprogram och den sattes i kommersiell drift i februari 2011. Två andra enheter beräknas sättas i drift i mitten av 2011. Dessutom fortsatte arbetet med det nya kraftverket i Njagan i norra Uralområdet. När anläggningen är färdig kommer den att ha tre naturgaseldade enheter med en produktionskapacitet på 418 MW el vardera. Avsikten är att den första enheten ska komma igång med leveranser under 2012.

Värdet på den återstående delen av investeringsprogrammet beräknas till cirka 1,5 miljarder euro per januari 2011, enligt rådande valutakurser i slutet av december 2010.

Tre nya enheter driftsätts i Ryssland år 2011

- Tyumen CHP-1, produktionskapacitet 230 MW el (gaseldad, produktion från februari 2011)
- Tobolsk CHP, produktionskapacitet 200 MW el (gaseldad, produktion från mitten av 2011)
- Chelyabinsk CHP-3, produktionskapacitet 226 MW el (gaseldad, produktion från mitten av 2011)

Kärnkraftens ställning fortsatt stark

Förutom egen kärnkraftsproduktion är Fortum delägare i det finska kärnkraftsföretaget Teollisuuden Voima Oyj (TVO) samt i de svenska kärnkraftverken Forsmark och Oskarshamn.

Fortum deltar i byggandet av Finlands femte kärnkraftsenhet (Olkiluoto 3, 1 600 MW). Kraftverket byggs av TVO i vilket Fortum har en andel på ~25 %. TVO:s huvudleverantör AREVA-Siemens har meddelat att huvuddelen av arbetet kommer att vara slutfört under 2012. Leverantören har antytt att den

FORTUMS EUROPEISKA INVESTERINGSPLAN 2010

Anläggning	Produktions-/bränsleslag	Planerad kraftproduktionskapacitet (MW)		Driftstart
		Värme	El	
DIVISION POWER ¹⁾				
Forsmark 1, Sverige	Kärnkraft		25	Beslut under 2011
Forsmark 2, Sverige	Kärnkraft		25	2012
Forsmark 3, Sverige	Kärnkraft		35	Beslut under 2013
Oskarshamn 2, Sverige	Kärnkraft		80	2013
Olkiluoto 3, Finland	Kärnkraft		400	2013
Modernisering av vattenkraftverk, Finland och Sverige	Vattenkraft		100	Senast 2015
DIVISION HEAT				
Częstochowa CHP, Polen	Biobränsle/kol	120	64	2010
Pärnu CHP, Estland	Biobränsle/torv	50	24	2010
Klaipėda CHP, Litauen	Avfall	60	20	2012
Brista CHP, Sverige	Avfall	60	20	2013
Ny kapacitet totalt		290	793	

1) Kapacitetsökningar som redovisas under division Power visar Fortums andel av ökningen.

FÖRVARV 2010

Anläggning	Produktions-/bränsleslag	Kapacitet (MW)		Förvärvet avslutat
		Värme	El	
EC Zarbze, Polen	Kol	226	35	2011
ZEC Bytom, Polen	Kol	177	55	2011
Nokian Lämpövoima, Finland	Naturgas	85	70	2010

OMFATTANDE INVESTERINGSPROGRAM I RYSSLAND

Anläggning	Bränsleslag	Befintlig kapacitet MW el	Ny kapacitet MW el	Totalt	Kommerciell operation börjar ²⁾
Tyumen CHP-1	Naturgas	472	230; 2x225	1 152	2011, 2014
Tobolsk CHP	Naturgas	452	200	652	2011
Chelyabinsk CHP-3	Naturgas	360	226	586	2011
Njagan GRES	Naturgas	0	3x418	1 254	2012-2013
Kapacitet totalt		1 284	2 360	3 644	

2) Kapacitetsbetalningar börjar

ordinarie driften på Olkiluoto 3 kan starta under senare delen av 2013.

I maj 2010 tog Finlands regering ett negativt principbeslut om Fortums ansökan att bygga en ny kärnkraftsenhet, Lovisa 3. Däremot har TVO:s ansökan om principbeslut för en ny kärnkraftsenhet, Olkiluoto 4, godkänts av den finska regeringen och ratificerats av den finska riksdagen. Fortum medverkar i projektutvecklingen.

Kapaciteten på de svenska kärnkraftverken Forsmark och Oskarshamn uppgaderas för närvarande. Fortum äger cirka 23 % av Forsmarks Kraftgrupp AB och cirka 43 % av OKG AB (Oskarshamn). Fortums andel av de planerade kapacitetsökningarna blir cirka 290 MW. Under 2010 genomfördes kapacitetsökningar och moderniseringsprojekt vid enheterna Oskarshamn 3 och Forsmark 2. Driftstarten av den uppgraderade kapaciteten har blivit försenad vid båda enheterna. För att säkerställa driften har kapaciteten vid Oskarshamn 3 begränsats till 1 100 MW, vilket motsvarar enhetens kapacitet innan uppgraderingen. Testkörningar av den uppgraderade kapaciteten kommer att återupptas i mars 2011. Även Forsmark 2 kördes med betydligt lägre kapacitet efter en kapacitetsuppgradering. Enheten gick med full effekt från november 2010.

Utvecklingen i uppgraderingsprogrammet för svensk kärnkraftskapacitet:

- 2011: Full effekt från kapacitetsökning vid Oskarshamn 3 som togs i bruk i slutet av 2009 (Fortums andel 110 MW).
- 2011–2012: Uppgradering av kapacitet vid Forsmark 1 och Forsmark 2 (Fortums andel 50 MW).
- 2009–2013: Uppgradering av kapacitet vid Oskarshamn 2 (Fortums andel 100 MW).
- Efter 2013: Uppgradering av Forsmark 3.

Under november undertecknade Fortum, det ryska statliga atomenergibolaget Rosatom och det nationella bulgariska kraftbolaget NEK ett samförståndsavtal om utvecklingen av kärnkraftverket i Belene i Bulgarien. Enligt avtalet ska Fortum delta i projektet i Belene genom att tillhandahålla kompetens inom kärnteknik och säkerhet. Dessutom har Fortum förbehållit sig rätten att förvärva en andel på 1 % av aktiekapitalet i det projektbolag som kommer att etableras och som kommer att äga det blivande kraftverket och den el som genereras i anläggningen.

Investeringar i förnybar kraftproduktion

Investeringsprogrammet inom division Power innehåller investeringar i flera vattenkraftverk för att öka produktionskapaciteten och säkerheten samt för att upprätthålla en hög tillgänglighet. Moderniseringen av vattenkraftverken kommer att öka Fortums produktionskapacitet med 20–30 MW per år fram till 2015.

I februari 2010 beslutade den svenska Energimyndigheten att tilldela Fortum och leverantören av vågkraftverken Seabased Industry ett investeringsstöd om 14 miljoner euro för att utveckla och bygga en fullskalig anläggning på Västkusten i Sverige. Den färdiga vågkraftsanläggningen på 10 MW kommer att bli den största i världen. Den totala investeringen uppskattas till cirka 25 miljoner euro. Det slutliga investeringsbeslutet har ännu inte tagits.

I augusti 2010 meddelade Fortum att företaget ska förvärva 40 % i ett vindkraftsprojekt i Blaiken i Sverige. Resterande 60 % ägs av det svenska energibolaget Skellefteå Kraft. Fortums och Skellefteå Krafts samriskföretag Blaiken Vind AB planerar att bygga en vind-

kraftpark i Blaikenområdet i norra Sverige. Vindkraftsparken får cirka 100 vindturbiner och en total kapacitet på 250 MW. Den beräknade produktionen kommer att uppgå till 600–720 GWh per år. Enligt planerna kommer vindkraftsparken att byggas i etapper: byggarbetet inleds under 2011 och parken beräknas vara färdig under 2015.

Fortum förbereder sig också för att delta i upphandlingar om vattenkraftskoncessioner i Frankrike. Den officiella anbudsprocessen väntas starta under 2011. Inom ramen för EU-direktiv måste Frankrike konkurrensutsätta förnyelseprocessen av sina vattenkraftskoncessioner. Den franska regeringen startar ett anbudsförfarande med de tio första koncessionerna med en total kapacitet på 5 300 MW under 2011–2015.

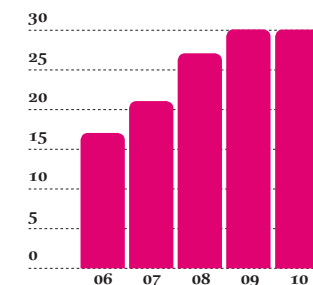
Investeringar i elnät och smarta mätare

Fortums affärsområde Distribution äger, driver och utvecklar lokala och regionala distributionsnät. Affärsområdet levererar också el med en driftsäkerhet på 99,98 % till 1,6 miljoner kunder i Finland, Sverige, Norge och Estland. För att upprätthålla och ytterligare förbättra tillförlitligheten och kvaliteten samt för att möjliggöra fler anslutningar av förnybar elproduktion i elnätet investerar Distribution kontinuerligt i sina nät. Under 2010 investerades totalt 213 miljoner euro i att säkra luftledningar, ersätta luftledningar med markkablar, installera fjärrstyrda fränkskiljare för att öka automatiseringen av nätet, och möjliggöra nya nätverksanslutningar för vindkraftsparker. Under året påbörjades dessutom installationen av smarta mätare för alla Fortums kunder i Finland.

Mot en koldioxidfri framtid med hjälp av forskning och utveckling Syftet med forskning och utveckling (FoU) på Fortum är att förbättra konkurrenskraften och att skapa en grund för ny lönsam verksamhet. På lång sikt strävar FoU-arbetet efter att skapa en hållbar koldioxidfri framtid för Fortum. Alla nya utvecklingsprocesser bedöms gentemot kriterierna utsläppsminskningar och resurseffektivitet. Fokusområden för FoU är att nå förstklassiga resultat i den löpande verksamheten, att skapa tillväxt och att bidra till hållbara och utsläppsfria energilösningar. Fortums FoU-process utvecklades betydligt under 2010 och innehåller nu också ett strukturerat sätt att mäta det förväntade värdet på utvecklingsverksamheten. En ny FoU-ledning har inrättats för att fatta beslut i sådana FoU-frågor som är intressanta för de olika divisionerna.

Koncernens FoU-investeringar 2010 uppgick till totalt 30 miljoner euro (2009: 30). Fortums FoU-investeringar 2010 var 0,5 % av årets nettointäkter (2009: 0,5 %) och 0,8 % av totala utgifter (2009: 0,9 %). Fortumstiftelsen delade också ut stipendier till forskning som stödjer företagets fokusområden inom FoU. Under 2010

UTGIFTER FÖR FORSKNING OCH UTVECKLING, milj. euro

uppgick stipendierna till totalt 650 000 euro.

Det största och viktigaste området för Fortums forsknings- och utvecklingsarbete är kärnkraft. Under 2010 fortsatte Fortums kärntechniska utveckling i form av fem interna FoU-program. Viktiga milstolpar har uppnåtts bland annat när det gäller högre utbränning av kärnbränsle och tillstånd för reaktortank för kraftverket i Lovisa. Fortum har också aktivt deltagit i de viktigaste nationella och internationella FoU-nätverken inom kärnkraft.

Under 2010 hade Fortum även särskilt fokus på utvecklingen av kraftvärme och hållbara städer i sin FoU-verksamhet. Avsikten med Fortums kraftvärmeprojekt är att öka bränsleflexibiliteten och att utnyttja avancerad bioenergiteknik. Ett exempel är Fortums utvecklingsarbete inom pyrolysis i samarbete med Metso, UPM och Statens tekniska forskningscentral VTT i Finland. Energi i form av bio-olja som genereras genom pyrolysis är ungefär sex gånger mer kompakt än avverkningsrester från skogsbruk. Konceptet som har utvecklats i Finland kan i princip tillämpas för alla slags biomassa. Genom användningen av dessa bio-oljor i stället för fossila bränslen går det att minska koldioxidutsläppen med cirka 90 %. Under 2010 genomfördes även nya bränsletest med hjälp av olivkärnor vid Värtans kraftverk i Stockholm.

Under året fortsatte Fortum med att utveckla lösningar för hållbart stadsbode. När det gäller framtidens smarta nät har Fortum framför allt koncentrerat sig på utvecklingen av elnät, lösningar för integrering av småskalig lokal produktion i energisystemet och smarta hemlösningar. På hösten 2010 fick Fortum, ABB och Kungliga Tekniska Högskolan medel från den svenska Energimyndigheten för en förstudie för utformning

och installation av ett smart och flexibelt elnät i stor skala i Norra Djurgårdsstaden i Stockholm. Som en urban miljö är området idealiskt för testning och utveckling av nya energilösningar. Byggstarten är planerad till 2011 och de första invånarna kan flytta in i området under 2012. Fortum, Skanska, ABB och KONE arbetar även med ett gemensamt projekt för att utveckla ett miljövänligt stadskoncept i Esbo, Finland.

I september 2010 kom Fortum och Aalto-universitetet i Finland överens om att starta ett omfattande forskningssamarbete. Ett bidrag på tre miljoner euro till Aalto-universitetets grundkapital är en viktig del i Fortums FoU-modell för att bygga nätverk och partnerskap med ledande universitet, forskningsorganisationer, teknikföretag och leverantörer av utrustning och kraftverk.

Prioriteringarna i Fortums forsknings- och utvecklingsverksamhet har justerats för att motsvara bolagets uppdaterade strategi. I framtiden kommer Fortum att fokusera mer på lösningar som är integrerade med kraftvärmeverk och analyser av solenergiteknik med banbrytande potential samt på sådana affärsmödel som kan tillämpas till dem.

Säkerhet står alltid i centrum i utvecklingsarbetet

Fortums forskning och utveckling inom kärnkraft omfattar ett brett urval av cirka 50 olika projekt. Fortum forskar inom kärnkraftsmaterial, kärnbränslebeetande, livslängdshandling av kraftverk och hantering av radioaktivt avfall. Företaget mäter regelbundet stråldoser som personalen på kärnkraftverk utsätts för och vidtar förebyggande åtgärder för att minska mängden strålning ytterligare. Nivåerna är redan ytterst låga - till och med avsevärt lägre än den bakgrundsstrålning som finns i naturen.

Ett område för Fortums forskning och utveckling är de material och komponenter som har blivit radioaktiva under driften i ett kraftverk och som ökar de anställdas stråldoser exempelvis under ett underhållsstopp. Fortum analyserar strålningens effekter på material och utformar utvecklingsåtgärder för att minska radioaktiviteten i sådana komponenter under användning.

Alla dessa åtgärder bidrar till att Fortum kan säkerställa att driften i företagets kärnkraftverk är smidig och fortsätter att vara säker för de anställda och för miljön nu och i framtiden.

90%

Framtidens energisystem behöver vara baserade på energieffektivitet. I kraftvärmeproduktion kan upp till 90 % av energin i bränslet tas tillvara.

*ENERGI-
EFFEKTIVITET
I KRAFTVÄRME-
PRODUKTION*

**MEGATREND:
BRIST PÅ RESURSER
OCH ENERGI**

Hållbar utveckling

Under 2010 uppdaterade Fortum sin strategi och såg samtidigt också över sin syn på hållbarhet. Fortum är övertygat om att det går att uppnå konkurrensfördelar genom att på ett balanserat sätt arbeta med ekonomiska, miljömässiga och sociala förväntningar förknippade med företagets verksamhet.

Finno kraftvärmeverk, som invigdes 2009, minskar utsläppen betydligt i Esbo, Finland, genom att använda naturgas som bränsle.

Hållbara lösningar är kärnan i Fortums strategi. Företagets konkurrensdrivna verksamhet skapar långsiktigt ekonomiskt värde och tillväxt. Inom miljöansvarsområdet ligger tonvikten på Fortums kompetens inom koldioxidfri och resurseffektiv kraft- och värmeproduktion samt forskning och utveckling. Inom det sociala ansvarsområdet möjliggör Fortums innovationer och tillförlitliga leveranser av utsläppsnål energi socialt välbefinnande och utveckling. Att vara en god samhällsmedborgare och ta hand om sin personal är viktiga prioriteringar när det gäller socialt ansvar.

Nya mål som är förenliga med det nya synsättet för hållbar utveckling fastställdes under 2010 och började tillämpas från den 1 januari 2011. Förutom mål på koncernnivå har divisionerna sina egna hållbarhetsmål, som ligger i linje med certifierade miljöledningssystem (ISO 14001) och ledningssystem för hälsa och arbets säkerhet (OHSAS 18001).

+ De fastställda målen presenteras mer ingående i Fortums hållbarhetsrapport 2010.

Fortums klimatmål för de kommande fem åren:

- Specifika koldioxidutsläpp från kraftproduktion inom EU: < 80 g/kWh som femårigt genomsnitt
- Specifika koldioxidutsläpp från energiproduktion (kraft och värme): < 200 g/kWh som femårigt genomsnitt (ny)

Fortums övriga miljömål:

- Energieffektivitet: total förbrännings effektivitet definierad som kraft- och värmeproduktion och dividerat med primäre energi av bränsle, 70 % som femårigt genomsnitt (ny)
- ISO 14001-certifiering senast 2012 i Ryssland
- ISO 14001-certifiering senast 2010 inom EU

Fortums arbetsmiljömål:

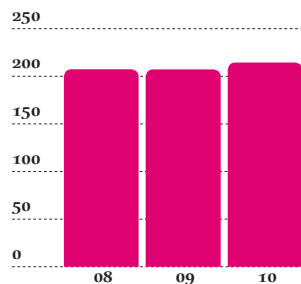
- Olycksfrekvens (LWIF) < 1

Fortums hållbarhetsmål:

- Listad i Dow Jones Sustainability World- och Europe-index för hållbar utveckling.

➤ Information om resultaten rapporteras i Fortums årsredovisning, delårsrapporter, hållbarhetsrapport och på www.fortum.se/hallbarutveckling.

KOLDIOXIDUTSLÄPP FRÅN VÄRMEPRODUKTION, g/kWh

Hållbarhetsstyrning och -ledning

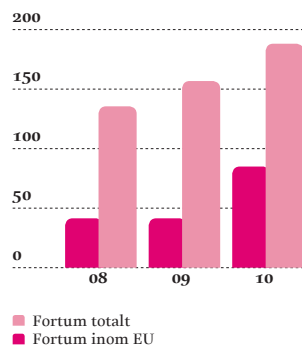
Fortums verksamhet styrs av ett hållbarhetsprogram vilket omfattar ekonomiskt, miljömässigt och socialt ansvar, Fortums uppförandekod (Code of Conduct) samt andra verksamhetsprinciper och riktlinjer som presenteras mer ingående på Fortums hemsida.

På Fortum är hållbarhet en integrerad del av strategin och den dagliga verksamheten. Divisionerna införlivar hållbarhetsmål och andra verksamhetsmål i sina årliga verksamhetsplaner. Styrgruppen för hållbarhet och samhällskontakter ser till att Fortums hållbarhetsprogram efterlevs enhetligt, konsekvent och effektivt i hela organisationen.

Fortums ledningsgrupp uppföljer regelbundet resultaten för de uppsatta målen.

Fortum respekterar FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, FN:s konvention om barnens rättigheter och den internationella arbetsorganisationens (ILO:s) grundläggande konventioner. År 2010 blev Fortum registrerad medlem i FN:s initiativ Global Compact. Företagets värderingar och uppförandekod var redan tidigare förenliga med de tio principerna i Global Compact.

KOLDIOXIDUTSLÄPP FRÅN KRAFTPRODUKTION, g/kWh

Ekonomiskt ansvar

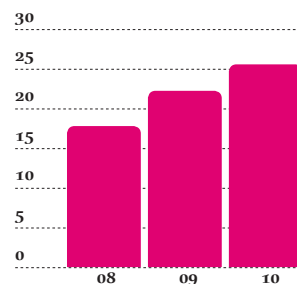
För Fortum innebär ekonomiskt ansvar att företaget ska skapa en stabil och långsiktig ekonomisk välmåga och mervärde inom bolagets verksamhets- och marknadsområde. De mest betydande direkta penningflödena utgörs av försäljningsintäkter, löner, inköp av varor och tjänster, utdelningar, investeringar och skatter. Dessutom har Fortums verksamhet omfattande indirekta ekonomiska effekter.

Investeringar stöder funktioner i samhället

Under 2010 investerade Fortum totalt 1 222 miljoner euro i tillväxt- och underhållsprojekt samt andra investeringsprojekt. Utgifterna för forskning och utveckling uppgick till 30 miljoner euro. De största investeringarna gjordes i Ryssland (599 miljoner euro), Sverige (300 miljoner euro) och Finland (190 miljoner euro). Under 2010 uppgick Fortums investeringar i koldioxidfri kapacitet till 214 miljoner euro.

Inköp av material och tjänster uppgick till 2 846 miljoner euro. Huvuddelen av inköpen gjordes från leverantörer som är verksamma inom EU.

FORTUMS KOLDIOXIDUTSLÄPP, Mt

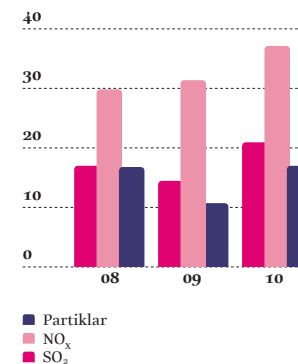

➤ Läs mer om investeringar på sidorna 24–27 och om företagets ekonomiska inverkan i Fortums hållbarhetsrapport 2010.

Ekonomiska fördelar av utsläppsfri produktion

Koldioxidfri produktion medför också ekonomiska fördelar för Fortum i EU-området där koldioxid har ett ekonomiskt värde. Under 2010 uppgick Fortums koldioxidutsläpp inom ramen för EU:s handel med utsläppsrätter till 9,7 miljoner ton och företaget beviljades utsläppsrätter för 5,6 miljoner ton. Fortum kan använda utsläppskrediter (ERU) från Kyotomekanismerna (Joint Implementation och Clean Development Mechanism) i EU:s utsläppshandel. I slutet av 2010 godkände den ryska staten två projekt inom ramen för JI, gemensamt genomförande, för att minska utsläpp av växthusgaser. Fortum utökade också sina investeringar i Världsbankens Prototype Carbon Fund (PCF). Dessutom har Fortum investerat i Nefcos Testing Ground Facility, en kolfond verksam i Östersjöregionen.

SVAVEL-, KVÄVE OCH PARTIKELUTSLÄPP, tusen ton

Fortum i index för hållbar utveckling
Utlåtanden av hållbarhetsexperter och placeringar i index för hållbar utveckling är viktiga för Fortum. De ger opartisk information om bolagets verksamhet inom hållbar utveckling och bidrar till att förbättra våra prestationer.

Fortum är det enda kraft- och värmebolaget i Norden som ingår i Dow Jones Sustainability World Index. I boken Sustainability Yearbook 2010 utgiven av SAM Group tilldelades Fortum en bronsplacering (SAM Bronze Class). I Carbon Disclosure-projektets Carbon Performance Index som mäter prestationer i klimatfrågor nådde Fortum nivå B i en skala på A-D och ingår också i Nordic Carbon Leadership Index. Fortum är dessutom rankad som bäst i sin klass av bankkoncernen Storebrand för att uppfylla kriterierna för socialt ansvarstagande i sina investeringar.

I den senaste ansvarsbedömningen för kraftbolag fick Fortum den bästa helhetsbedömningen.

Miljöansvar

De främsta åtgärderna för Fortum att motverka klimatförändringen är genom ökad koldioxidfri energiproduktion, förbättrad resurs- och energieffektivitet samt insatser inom miljövänlig forskning och utveckling.

Fortums långsiktiga ambition är att bli ett koldioxidfritt kraft- och värmebolag. Användning av förnybara energikällor, bio- och avfallsbaserad kraftvärme samt mer avancerad kärnkraft kommer att vara bland de lösningar som på lång sikt kommer att minska energiproduktion baserad på fossila bränslen.

Under 2010 var de specifika koldioxidutsläppen av Fortums totala energiproduktion (el + värme) 196 g/kWh och det femåriga genomsnittet 157 g/kWh. Inom EU var Fortums specifika koldioxidut-

släpp från kraftproduktion 84 g/kWh och det femåriga genomsnittet 69 g/kWh.

På medellång sikt kommer utsläppen från Fortums produktion att öka på grund av det omfattande investeringsprogrammet i Ryssland där energiproduktion i hög grad bygger på användning av gas. Utanför EU vill Fortum öka energieffektiviteten och på så sätt minska de specifika utsläppen.

Koldioxidfri produktion med kärn- och vattenkraft

Under 2010 stod koldioxidfri energi för 66 % av Fortums elproduktion och 19 % av värmeproduktionen. Som koldioxidfria produktionsformer har vatten- och kärnkraft en viktig roll i Fortums energiportfölj.

Cirka 32 % eller 22 TWh av Fortums kraftproduktion består av vattenkraft som är en förnybar och ren energikälla. Vattenkraft ger inga utsläpp till luft, vatten eller jord.

Omkring 32 % eller 22 TWh av Fortums kraftproduktion består av kärnkraft. Produktionen av kärnkraft är helt koldioxidfri och har därför en nyckelroll i Fortums insatser att motverka klimatförändringen.

Under 2010 använde Fortum 25 ton uran som bränsle vid kärnkraftverket i Lovisa. Förutom det högaktiva bränslet, som användes i produktionen, genereras cirka 250 m³ låg- och medelaktivt avfall. Fortum är en föregångare i utvecklingen av lagringssystem för radioaktivt avfall och har efter 30 år av utvecklingsarbete kommit fram till en lösning för slutförvar. Det låg- och medelaktiva avfallet ska deponeras i berggrunden vid Hästholmen i Lovisa. Högradioaktivt kärnbränsleavfall ska omhändertas av Posiva Oy:s slutförvar vid Olkiluoto i Euraåminnes kommun i Finland.

Utsläppsfri el och effektiv energianvändning för kunder

Fortum bidrar också till att skapa ett koldioxidsnålt samhälle genom att endast sälja koldioxidfri el till alla sina privat- och företagskunder i Norden. Övergången till smarta mätare är till hjälp vid övervakningen och administreringen av den el som används av Fortums kunder. I Finland inleddes installationen av smarta mätare under 2010 och den ska vara slutförd senast 2014. I Sverige blev installationerna färdiga under 2009. Fortum bidrar till hållbart stadsboende genom att utveckla smarta nät och laddningslösningar för elfordon.

✚ Läs mer om Fortums initiativ under Investeringar och FoU på sidorna 24–27 samt om miljöansvar i hållbarhetsrapporten 2010.

Fortum värnar om miljön

Fortum utvecklar systematiskt sin verksamhet med en omfattande miljöcertifiering. Målet var att ISO 14001-certifiera alla Fortums anläggningar i EU före utgången av 2010. I slutet av året var 98 % av Fortums verksamhet i EU och 86 % av den globala verksamheten certifierade. Målet är att verksamheten i Ryssland ska vara certifierad i sin helhet senast i slutet av 2012.

Utsläpp av kväve, svavel och partiklar i Fortums europeiska produktion har minskat betydligt under de senaste decennierna. Ungefär 55 % av utsläppen av rökgaser (SO₂ och NO_x) och upp till 90 % av partikelutsläppen kommer från den ryska verksamheten. Ett av målen för det pågående miljö-, hälso- och arbetsmiljöprogrammet (EHS) i Ryssland är att förbättra kvaliteten på kolet som används som bränsle. Detta kommer att avsevärt minska utsläppen från produktionen, vid Argayash kraftverk ända upp till 80 % av partikelutsläppen. Arbetet med bränslebytet inleddes i slutet av 2010.

I Ryssland är nyttjandegraden av aska från kolförbränning minimal och den överblivna askan hamnar i askbassänger. Under 2010 gjordes driftförbättringar för att minska miljöeffekterna från dessa askbassänger.

Fortum har tecknat en avsiktsförklaring med den regionala administrationen i Tjeljabinsk med syfte att inleda ett omfattande energieffektivitetssamarbete. Den största enskilda åtgärden är ett automations- och renoveringsprojekt på fjärrvärmesystemet i Tjeljabinsk. Med hjälp av projektet kommer energiförbrukarna i området att minska med över 30 %. Även bränsleanvändningen och utsläppen kommer att minska betydligt.

NYCKELTAL, MILJÖ

	2010	2009	2008
Koldioxidutsläpp, 1 000 ton	25 300	21 800	17 600
Svaveldioxidutsläpp, 1 000 ton	20,7	14,6	16,7
Kväveoxidutsläpp, 1 000 ton	36,7	31,4	29,5
Koldioxidutsläpp från kraftproduktion g/kWh	189	155	134
Andelen förnybara energikällor i kraftproduktion, %	35	36	38
Andelen koldioxidfria energikällor i kraftproduktion, %	66	69	75
Andelen förnybara och koldioxidfria energikällor i värmeproduktion, %	18	17	19

I december 2010 undertecknade Fortum också ett samförståndsavtal rörande energieffektivitet och innovationer med den federala ryska energimyndigheten. Enligt avtalet ska parterna försöka stärka samarbetet inom kraftvärmeproduktion och miljöutveckling och att främja energieffektiva tekniker.

Socialt ansvar

Fortum kommer i kontakt med miljoner människor och påverkar samhället på många olika sätt. Därför utgör en ansvarsfull verksamhet grunden för Fortums verksamhet.

Friska och motiverade medarbetare är en förutsättning för ett framgångsrikt företag. För Fortum är det ytterst viktigt att ta hand om sina anställda.

Löfte om en säker arbetsplats

Arbets säkerhet har en nyckelroll i Fortums hållbarhetstänkande. Att förbättra arbetsmiljön främjas av faktorer som

ledningens starka engagemang, riskbedömningar, systematisk utredning av olyckor, förbättringsinitiativ, arbets säkerhetsåtgärder och kampanjer.

Målet för 2010 var att få ner olycksfrekvensen (LWIF*) på Fortum. Dessvärre lyckades man inte nå det målet utan olycksfrekvensen var 2,4 (2009: 2,4). Men i Europa var Fortums olycksfrekvens 2,2 den bästa någonsin (2009: 2,4). Fortum har också som sin målsättning att eliminera olyckor med dödlig utgång och att förbättra alla resultat som kan mätas med arbets säkerhetsindikatorer. År 2010 inträffade en olycka med dödlig utgång för en Fortumanställd i Ryssland. Olyckan utreddes grundligt och bättre säkerhetsrutiner har utarbetats efter olyckan.

Arbets säkerheten för entreprenörer har förbättrats år för år. Under 2010 var olycksfallsfrekvensen för entreprenörer 5,0 (2009: 6,5).

Arbets säkerheten i investeringsprojekt hade särskilt fokus under 2010.

Genom effektiva åtgärder har arbets säkerheten förbättrats till en exemplarisk nivå. Bland annat vann byggprojektet vid Czeřochowa kraftvärmeverk tävlingen "Säker byggarbetsplats" som arrangeras av den nationella arbetsmiljömyndigheten i Polen. Anläggningen fick även ta emot Fortums eget arbets säkerhetspris för 2010.

* LWIF: antalet olyckor som har lett till frånvaro under en eller flera hela arbetsdagar eller arbetsskift per miljon arbetstimmar.

Framgång genom välbefinnande

En stark och sund organisation utgör grunden för en framgångsrik verksamhet. En förutsättning för välbefinnande är att alla medarbetare behandlas likvärdigt och jämlikt. Vid sidan av koncernövergripande riktlinjer och praxis lägger Fortum tonvikten på rekrytering och vägledning, ledarskap och ersättningar samt på utveckling och utbildning av de anställda. Under 2010 lanserade Fortum arbetshäl-

soprogrammet ForCARE vars syfte är att främja medarbetarnas hälsa och välbefinnande genom bättre arbetsmetoder och arbetsmiljö. Programmet ForCARE kommer att tas i bruk på alla Fortums anläggningar före utgången av 2012.

Kompetens ger styrka

Kompetensen och prestationerna hos Fortums personal utvecklas genom årliga utvecklings- och prestationssamtal samt feedback och utveckling av stödverktyg och processer. Individuella eller teambaserade mål fastställs för att stödja strategin. Uppnådda mål utgör grunden för ersättningsnivåerna. Organisationens och medarbetarnas kompetens utvecklas också med hjälp av arbetsrotation. År 2010 utannonserade Fortum 603 lediga tjänster internt i Finland och Sverige (2009: 418). Under året arbetade 62 Fortumanställda utomlands.

Antalet Fortumanställda minskade under 2010 och var i genomsnitt 11 156

NYCKELTAL, ARBETSSÄKERHET

	2010	2009	2008 ¹⁾
Arbetsolyckor, egna medarbetare	45	37	63
Arbetsolyckor, entreprenörer	43	51	47
Registrerade olyckor totalt ¹⁾ , egna medarbetare	4,6 ²⁾	6,0 ²⁾	9,4
Dödsolyckor	1	2	1
Olycksfrekvens ¹⁾ , egna medarbetare	2,4	2,4 ²⁾	4,3
Olycksfrekvens ¹⁾ , entreprenörer	5,0	6,5 ²⁾	8,2

1) Tillbud per miljon arbetstimmar

2) Exklusive division Russia

NYCKELTAL, PERSONAL

	2010	2009	Förändring, %
Medelantal anställda	11 156	13 278	-16,0
Antal anställda 31.12.	10 585	11 613	-8,9
varav fast anställda	10 307	11 332	-9,0
Anställningstid, år	13	14	-7,1
Medelålder	44	46	-4,3
Kvinnor, %	29	30	-3,3
Kvinnor i ledande position, %	27	30	-10,0
Hälsokostnader ¹⁾ , euro per person	501	484	3,5
Kostnader för nöjes- och fritidsaktiviteter ¹⁾ , % av lönekostnader under arbetstid	0,4	0,4	0,0

1) Finland

personer (2009: 13 278). Antalet fast anställda var 10 307 (2009: 11 332) och andelen visstidsanställda 2,6 % (2009: 2,4 %). Andelen kvinnor av hela koncernpersonalen var 29 % (2009: 30 %) och 27 % av koncern- och divisionledningen var kvinnor (2009: 30 %).

Den genomsnittliga åldern på Fortumanställda under 2010 var 44 år (2009: 46) och andelen medarbetare som var över 50 år var 36 % (2009: 38 %). Företaget har vidtagit åtgärder för kommande pensioneringar genom att förbättra Fortums anseende som arbetsgivare, resursplanering, överföring av kompetens till yngre medarbetare och kompetensutveckling.

Fortum tar sitt samhällsansvar

Fortum förutsätter att hela leveranskedjan sköts i enlighet med principerna för hållbar utveckling. Vid urvalsprocessen för leverantör av varor och tjänster kontrollerar Fortum leverantörer systematiskt och tillfogar sina egna riktlinjer på alla leverantörers inköpsavtal som överstiger 50 000 euro. Dessa riktlinjer antogs 2009 och hade i slutet av 2010 tagits i bruk i alla de länder där Fortum är verksam.

Att Fortums verksamhet ska vara samhällsnyttig betonas också i och med målsättningen att säkerställa försörjningen av el och värme till alla kunder. Driftsäkerheten i Fortums elnät är 99,98 %. Fortum investerar kontinuerligt i nätens tillförlitlighet och effektivitet bland annat genom att öka automatiseringen och genom att ersätta luftledningar med markkablar. Driftsäkerheten för distribution av värme fungerade

också väl under året och det förekom inga större avbrott.

Fortum bidrar med samhällsstöd i de länder där företaget har verksamhet genom samarbetsinitiativ, sponsring och donationer till välgörande ändamål. Under 2010 uppgick Fortums bidrag till olika projekt till cirka 5,2 miljoner euro. Stöd och donationer riktas särskilt till barn, ungdomar, miljö och samhälle. Dessutom donerade företaget 2,3 miljoner euro till olika universitet i Finland.

➤ Läs mer om Fortums sociala ansvar i hållbarhetsrapport 2010.

Hållbart stadsboende

Norra Djurgårdsstaden är en modern och ekologiskt hållbar stadsdel som håller på att byggas i Stockholm. Projektet kommer att testa interaktiviteten mellan byggnader och elnätet: Energi produceras lokalt till exempel med solpaneler och ett smart nät gör det möjligt att lagra överskottsenergi eller att mata den tillbaka in i elnätet. Dessutom kommer de boende att få realtidsinformation om elpriset och konsumtionen. Området kommer att vara färdigbyggt 2025 men de första invånarna kan flytta in i området redan under 2012.

I Esbo, Finland, deltar Fortum i projektet Eco Urban Living som lanserades samtidigt som Norra Djurgårdsstaden. Syftet med projektet är att säkerställa en snabb utveckling av en infrastruktur som behövs för att ladda elbilar och på så sätt skapa en miljövänlig stadsmiljö.

91%

Tillväxttakten för medelklassen i tillväxtekonomier som Kina och Indien är explosiv och konsumenter är ivriga att spendera den nyligen förvärvade disponibla inkomsten på elektronik. Enligt en färsk undersökning spenderade 91 % av befolkningen på de nya marknaderna pengar på teknik under 2009.

AV MÄNNISKORNA PÅ
TILLVÄXTMARKNADER
HAR SPENDERAT
PENGAR PÅ TEKNIK
UNDER 2009

MEGATREND:
NYA KUNDKRAV

Förvaltning

Väldefinierad och öppen bolagsstyrning ger struktur åt ansvarsfulla, värdeorienterade prestationer och tillsynsorgan i ett företag. Den är en absolut nödvändighet som fungerar till förmån för Fortums aktieägare, finansiella marknader, partners, medarbetare och allmänheten.

Aktieägarnas rätt att ta beslut i bolagsfrågor utövas på Fortums bolagsstämma som hålls en gång om året.

Koncernstyrelsens och den verkställande direktörens skyldighet att administrera och leda företaget regleras i den finländska aktiebolagslagen som kompletteras av den finländska koden för bolagsstyrning. På följande sidor presenteras Fortums bolagsstyrningsrapport, såsom

förordnat i koden för bolagsstyrning, samt information om ledningens ersättningar och en presentation av ledningen.

Fortums insideradministration presenteras på företagets webbplats på finska på www.fortum.com/sisapiirihallinto och på engelska på www.fortum.com/insideradministration.

Bolagsstyrningsrapport

Fortum styrs enligt finländsk lag, bolagets bolagsordning och den finländska koden för bolagsstyrning som trädde i kraft i oktober 2010. Den här bolagsstyrningsrapporten har utarbetats enligt Rekommendation 54 i koden och kapitel 2, paragraf 6 i lagen för värdepappersmarknaden. Bolagsstyrningsrapporten utfärdas separat från bolagets verksamhetsberättelse.

Fortum följer den finländska koden för bolagsstyrning. Bolaget följer även reglerna för NASDAQ OMX Helsinki Ltd där bolaget är noterat och de regler och bestämmelser som satts upp av den finländska finansinspektionen. Fortums huvudkontor ligger i Esbo i Finland.

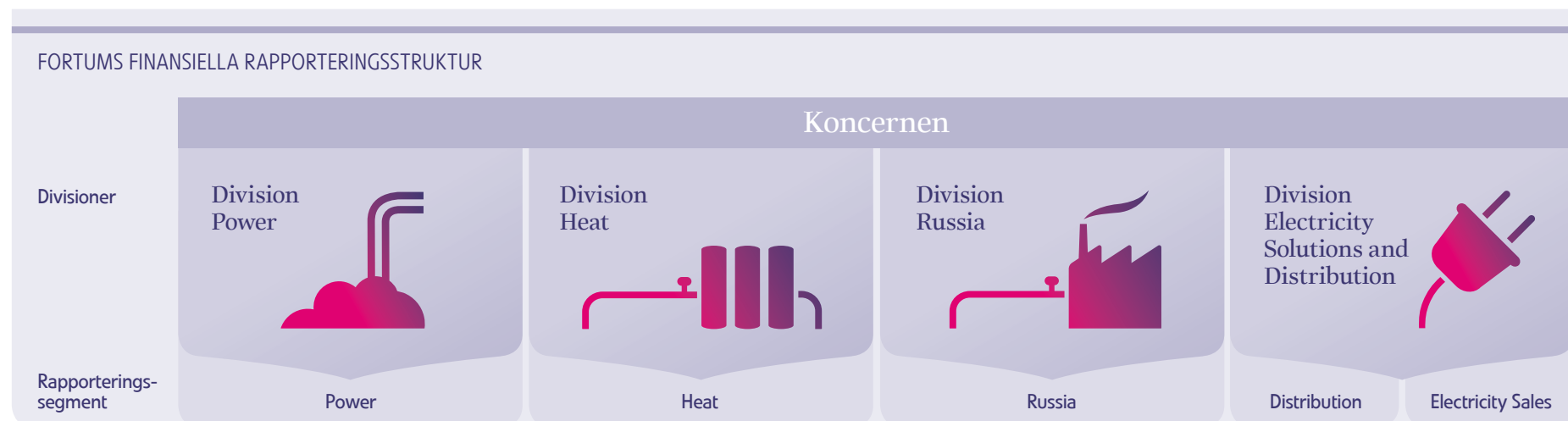
➔ *Koden för bolagsstyrning finns tillgänglig på Värdepappersmarknadsföreningens webbplats (www.cgfinland.fi).*

Fortum upprättar konsoliderade bokslut och delårsrapporter i enlighet med den internationella redovisningsprinciper

(IFRS) så som de antagits av EU, lagen för värdepappersmarknaden, den finländska finansinspektionens gällande normer samt reglerna för NASDAQ OMX Helsinki Ltd. Koncernens verksamhetsberättelse och moderbolagets årsredovisning utarbetas enligt den finländska bokföringslagen och den finländska bokföringsnämndens åsikter och riktlinjer. Revisionsberättelsen omfattar verksamhetsberättelse, koncernens bokslut och moderbolagets årsredovisning.

Koncernens organisation

De beslutsfattande organ som sköter och övervakar koncernens förvalt-

ning och verksamhet är den ordinarie bolagsstämman, förvaltningsrådet, styrelsen med dess två utskott samt verkställande direktören biträdd av Fortums ledningsgrupp. Styrelsen övervakar bolagets resultat, ledning och organisation. Förvaltningsrådet, styrelsen och koncernens ledningsgrupp är separata organ, och ingen person är ledamot i mer än ett av dem.

Det dagliga ansvaret för verksamheten på koncernnivå vilar på verkställande direktören biträdd av koncernens ledningsgrupp och på divisionsnivå på divisionschefer biträdda av respektive enhets ledningsgrupp.

Bolagsstämma

Aktieägarnas rätt att ta beslut i bolagsfrågor utövas på en i laga ordning samman kallad bolagsstämma av de aktieägare som är närvarande, eller av deras befullmäktigade ombud. Enligt bolagsordningen och den finländska koden för bolagsstyrning ska styrelsen utfärda kallelse till ordinarie bolagsstämma. Kallelsen utfärdas tidigast tre månader och senast tre veckor innan den ordinarie bolagsstämman genom meddelande i två dagstidningar som styrelsen väljer, men dock minst nio dagar före bolagsstämmans i 4 kap. 2 § 2 mom. i aktiebolagslagen avsedda avstämningsdag.

Ordinarie bolagsstämma hålls en gång om året, senast i juni månad. En extra bolagsstämma hålls då styrelsen

eller förvaltningsrådet finner anledning till detta eller när lagen föreskriver att ett sådant möte måste hållas.

Aktieägarnas nomineringskommitté

Genom beslut på Fortums ordinarie bolagsstämma 2010 utsågs aktieägarnas nomineringskommitté som ska förbereda förslag på styrelseledamöter och deras ersättning inför nästa ordinarie bolagsstämma. Till nomineringskommittén väljs representanter för de tre största aktieägarna och kommittén omfattar dessutom som expertledamot styrelsens ordförande.

De tre aktieägare vars andel av det totala antalet röstberättigade aktier i bolaget är störst den 1 november före ordinarie bolagsstämma har rätt att utse aktieägarnas representanter till nomineringskommittén. Om en aktieägare avstår från sin rätt att utse representanter till nomineringskommittén övergår rätten till den därefter största aktieägaren. Bolagets största aktieägare fastställs enligt de egendomsuppgifter som är registrerade i värdeandelssystemet, dock så att den som enligt värdepappersmarknadslagen är skyldig att underrätta bolaget om förändringar i sin ägarandel (flaggningskyldig) och där ägandet är utspritt, t.ex. i form av olika fonder, kan få rätt att räkna samman sitt ägande om denne senast den 29 oktober 2010 skriftligen begär detta av bolagets styrelse.

Aktieägarnas nomineringskommitté sammankallas av styrelsens ordförande och kommittén väljer ordförande bland kommitténs medlemmar. Nomineringskommittén lämnar sitt förslag till styrelsen senast den 1 februari före ordinarie bolagsstämman.

Följande personer valdes till aktieägarnas nomineringskommitté i november 2010: Pekka Timonen, generaldirektör, Statsrådets kansli, avdelningen för ägarstyrning, Harri Sailas, verkställande direktör, Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen och Mikko Koivusalo, placeringsdirektör, Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma. Fortums styrelseordförande Matti Lehti fungerar som expertledamot.

På sitt möte den 1 februari 2011 beslutade aktieägarnas nomineringskommitté att föreslå till den ordinarie bolagsstämma som hålls den 31 mars 2011 att Sari Baldauf väljs till styrelseordförande och Christian Ramm-Schmidt till vice styrelseordförande, och att styrelsemedlemmarna Esko Aho, Ilona Ervasti-Vaintola och Joshua Larson omväljs till sina uppgifter. Matti Lehti och Birgitta Johansson-Hedberg har meddelat att de önskar avgå från styrelsen. Aktieägarnas nomineringskommitté föreslår att Mino Akhtar-zand och Heinz-Werner Binzel väljs till nya styrelsemedlemmar.

ORDINARIE BOLAGSSTÄMMANS UPPGIFT ÄR ATT:

- › anta bokslut och koncernbokslut
- › besluta om utdelningsbara medel
- › välja ledamöter till förvaltningsrådet och styrelsen
- › besluta om ansvarsfrihet för förvaltningsrådet och styrelsen samt för den verkställande direktören
- › besluta om ersättning till förvaltningsrådet, styrelsen och revisorerna
- › välja en revisor

FÖRVALTNINGSRÅDETS HUVUDSAKLIGA UPPGIFTER ÄR ATT:

- › övervaka hur bolaget sköts av styrelsen och verkställande direktören
- › ge sitt utlåtande om bokslutet, verksamhetsberättelsen och revisionsberättelsen till den ordinarie bolagsstämman
- › diskutera förslag som framförts av styrelsen rörande ärenden som innebär avsevärd nedskärning eller expansion av bolagets verksamhet eller en väsentlig ändring av bolagets organisation

Förvaltningsrådet

Förvaltningsrådet ansvarar för att aktieägarnas intressen tillvaratas.

Ledamöterna i förvaltningsrådet samt dess ordförande och vice ordförande väljs av den ordinarie bolagsstämman för ett år i taget. En person som uppnått 68 års ålder kan inte väljas till ledamot av förvaltningsrådet. Förvaltningsrådet består av minst sex och högst tolv ledamöter. I februari 2011 var antalet ledamöter tio. På förvaltningsrådets möten deltog även tre personal-

representanter som inte är ledamöter i förvaltningsrådet. Mer än hälften av förvaltningsrådets medlemmar måste vara närvarande för att mötet ska vara beslutsmässigt. Under 2010 hade förvaltningsrådet sex möten.

Styrelsen

Styrelsen ansvarar för koncernens förvaltning och för att verksamheten följer gällande lagar och förordningar, däribland den finländska aktiebolagslagen, Fortums bolagsordning, de anvisningar

som bolagsstämman har gett och de riktlinjer som utfärdats av förvaltningsrådet. Styrelsen består av fem till åtta ledamöter som väljs för en ettårsperiod vid den ordinarie bolagsstämman. Ettårsperioden löper ut i slutet av den första ordinarie bolagsstämman efter valet. Mer än hälften av ledamöterna måste vara närvarande för att styrelsen ska vara beslutsmässig. En person som fyllt 68 år kan inte väljas in i styrelsen.

Under 2010 hade styrelsen elva möten. Utöver styrning och övervakning

av bolagets operativa och finansiella utveckling var årets huvudsakliga diskussionsämnen Fortums strategi, verksamhetsplan, finansiella ställning, angivande av resultatmål samt riskhantering, riskpolicy och finansiell rapportering. Dessutom diskuterades investeringar och avyttringar samt den ryska verksamheten. Styrelsen behandlade också frågor rörande hållbar affärsutveckling samt ledningens prestationer och ersättningar.

FORTUMS FÖRVALTNINGSRÅD 2010

Namn	Födelseår	Utbildning	Huvudsysselsättning	Närvaro vid möten
Ordförande Markku Laukkanen	1950	Pol. mag.	Riksdagsledamot	5/6
Vice ordförande Sanna Perkiö	1962	Tekn.dr.	Riksdagsledamot	4/6
Martti Alakoski	1953		Fackföreningsordförande	5/6
Tarja Filatov	1963		Riksdagsledamot	4/6
Sampsa Kataja	1972	Jur.kand.	Riksdagsledamot	5/6
Kimmo Kiljunen	1951	Pol. dr.	Riksdagsledamot	6/6
Katri Komi	1968	Agr. mag.	Riksdagsledamot	4/6
Panu Laturi	1972	Pol. mag.	Generalsekreterare, Gröna Förbundet i Finland	6/6
Juha Mieto	1949		Riksdagsledamot	5/6
Jukka Mäkelä ¹⁾	1960	Civ.ing.	Riksdagsledamot	4/4
Helena Pesola	1947	Pol. mag.	Direktör, FPA	6/6

1) Jukka Mäkelä lämnade Fortums förvaltningsråd den 19 oktober 2010. Han har börjat i sin nya tjänst som borgmästare i staden Esbo.

Representanter för de anställda i Fortums förvaltningsråd var Jouni Koskinen, Kari Ylikauppila och Sebastian Elg.

FORTUMS STYRELSE 2010

Namn	Födelseår	Utbildning	Huvudsysselsättning	Närvaro vid styrelsemöten	Närvaro vid kommittémöten
Ordförande Matti Lehti	1947	Ekon. dr.	Direktör	11/11	Nominerings- och ersättningskommittén, 5/5
Vice ordförande Sari Baldauf	1955	Ekon. mag.	Direktör	11/11	Nominerings- och ersättningskommittén, 5/5
Esko Aho	1954	Pol. mag.	Executive Vice President, Corporate Relations and Responsibility, Nokia Corporation. Direktör	11/11	Nominerings- och ersättningskommittén, 5/5
Ilona Ervasti-Vaintola	1951	Jur. kand., häradshövding	Koncernens chefsjurist, direktör för juridiska ärenden, Sampo Abp:s styrelsessekreterare, medlem i koncernens ledningsgrupp. Direktör	11/11	Nominerings- och ersättningskommittén ¹⁾ , 4/4, revisions- och riskkommittén, 1/1 ²⁾
Birgitta Johansson-Hedberg	1947	Filosofie kandidat, psykolog	Direktör	11/11	Revisions- och riskkommittén, 5/6
Joshua Larson ¹⁾	1966	Magister i internationella relationer, kandidat i ryska språket	Privatinvesterare och konsult Direktör	7/7	Revisions- och riskkommittén, 5/5
Christian Ramm-Schmidt	1946	Dipl. ekon.	Senior Partner, Merasco Capital Ltd. Direktör	11/11	Revisions- och riskkommittén, 6/6

1) Ny ledamot fr.o.m. 25 mars 2010.

2) Ledamot t.o.m. 25 mars 2010.

STYRELSENS HUVUDSAKLIGA UPPGIFTER:

- › Strategisk utveckling och styrning av bolagets verksamhet och verksamhetsområden.
- › Kontroll av att verksamheten följer gällande lagar och förordningar, bolagets bolagsordning och de riktlinjer som har getts av förvaltningsrådet.
- › Fastställande av utdelningspolicyn.
- › Säkerställande av att redovisningen och ekonomin administreras på rätt sätt.
- › Utnämning av den högsta ledningen.
- › Övervakning av centrala risker samt förmedling av information till verkställande direktören om hur dessa ska hanteras.
- › Fastställande av den årliga verksamhetsplanen.
- › Fastställande av resultatmål för bolaget och bolagsledningen.
- › Godkännande av delårsrapporter, koncernboksutslut, verksamhetsberättelser och moderbolagets årsboksutslut.
- › Verkställande av de arbetsuppgifter för bolagets styrelse som anges i aktiebolslagslagen samt i bolagsordningen.
- › Beslut om större investeringar, avyttringar och affärstransaktioner.
- › Val av ledamöter till styrelsekommittéerna.
- › Rapportering om ersättningar till bolagsledningen vid den ordinarie bolagsstämman.

UTVÄRDERING AV STYRELSENS ARBETE:

- › Styrelsen genomför årligen en självutvärdering.

RUTINER FÖR STYRELSEMÖTEN:

- › Sammankallas enligt tidigare överenskommet schema för att diskutera angivna ärenden och andra frågor när ett möte bedöms vara nödvändigt.
- › Ordföranden fastställer dagordningen utifrån förslag från de andra styrelsemedlemmarna, verkställande direktören och styrelsens sekreterare.
- › Ordföranden ska sammankalla ett möte om en styrelseledamot eller verkställande direktören vill att ett särskilt ärende ska behandlas.
- › Handläggning av rapporter från styrelsekommittéer och verkställande direktören.
- › Underlag ska vara ledamöterna tillhanda fem dagar före varje möte.

Samtliga ledamöter i styrelsen, med undantag av Ilona Ervasti-Vaitola (som är beroende av bolaget; korsvist övervakningsförhållande), är oberoende av bolaget och de betydande aktieägarna i bolaget. Verkställande direktören, finansdirektören och chefsjuristen (som är styrelsens sekreterare) deltar regelbundet i styrelsemötena.

Andra medlemmar i Fortums ledningsgrupp deltar när så krävs för att förse styrelsen med information eller på inbjudan av styrelsen.

Styrelseordföranden förbereder tillsammans med verkställande direktören de ärenden som ska behandlas och de beslut som ska fastställas under styrelsemötena.

Styrelsen har godkänt en arbetsordning som ska styra arbetet.

✚ *En sammanfattning av arbetsordningens huvudinnehåll visas till vänster.*

Styrelsen gör en årlig utvärdering av det egna arbetet för att ytterligare utveckla arbetet i styrelsen. Bedömningsprocessen analyserar effektiviteten i arbetet, styrelsens storlek och sammansättning, förberedandet av dagordningen och dess nivå och öppenhet för diskussioner, samt ledamöternas förmåga att bidra till en oberoende bedömning.

Styrelsens kommittéer

Styrelsen har utsett en revisions- och riskkommitté samt en nominerings- och ersättningskommitté, med minst tre ledamöter vardera. Alla ledamöter i dessa kommittéer är styrelseledamöter. Ledamöterna utses för ett år i taget och förordnandet löper ut i slutet av första ordinarie bolagsstämman efter valet. Alla ledamöter i styrelsen har rätt att delta i kommittéernas möten. Styrelsens sekreterare fungerar också som sekreter-

are i kommittéerna. Styrelsen har antagit skriftliga direktiv för kommittéernas verksamhetsordning.

✚ *Huvudinnehållet i dessa regler beskrivs på nästa sidan.*

Revisions- och riskkommittén

Revisions- och riskkommittén hjälper styrelsen att fullgöra sina tillsynsskyldigheter i enlighet med de uppgifter som specificeras för revisionskommittéer i den finländska koden för bolagsstyrning.

Revisions- och riskkommittén granskar årligen sina direktiv, godkänner direktiven och planen för den interna revisionen och utför en självutvärdering av sitt arbete. Dessutom har kommittén regelbundna möten med de externa revisorerna för att diskutera revisionsplanen, revisionsberättelsen samt resultatet av revisionen.

Revisions- och riskkommittén rapporterar regelbundet sitt arbete till styrelsen efter varje möte.

Efter bolagsstämman i mars 2010 valde styrelsen bland de egna ledamöterna Birgitta Johansson-Hedberg till ordförande i revisions- och riskkommittén samt Joshua Larson och Christian Ramm-Schmidt till ledamöter. Ilona Ervasti-Vaintola var ledamot fram till den ordinarie bolagsstämman 2010.

Kommittén höll sex möten under 2010. Även externa revisorer, finansdirektören, chefen för internrevisionen, bolagets controller och chefsjurist i egenskap av kommitténs sekreterare samt andra parter som bjudits in av kommittén var regelbundna deltagare på kommitténs möten.

Till årets huvudfrågor hörde granskning av delårsrapporter, finansiella rapporter, rapporter och policies från internrevision och riskhantering samt

VERKSAMHETSORDNING FÖR REVISIONS- OCH RISKKOMMITTÉN:

- › Följa med bokslutsrapporteringsprocessen.
- › Övervaka den finansiella rapporteringsprocessen.
- › Följa upp effektiviteten av bolagets internkontroll, eventuell internrevision och riskhanteringssystem.
- › Behandla beskrivningen av de viktigaste delarna av internkontroll och riskhantering som rör den finansiella rapporteringsprocessen och som ingår i bolagets bolagsstyrningsrapport.
- › Följa upp den lagstadgade revisionen av bokslutet och koncernbokslutet.
- › Bedöma den lagstadgade revisorns eller revisionsfirmans oberoende, särskilt de tilläggstjänster de erbjuder åt det företag som ska revideras.
- › Förbereda via styrelsen förslag om val av revisor som aktieägarna ska ta ställning till vid ordinarie bolagsstämma.
- › Granska bolagsstyrningsrapporten.
- › Övervaka bolagets finansiella ställning.
- › Godkänna instruktioner för den interna revisionen.
- › Granska planer och rapporter för den interna revisionen,
- › Vara i kontakt med revisorn och granska de rapporter revisorn skapar för kommittén.

VERKSAMHETSORDNING FÖR NOMINERINGS- OCH ERSÄTTNINGSKOMMITTÉN:

- › Diskutera, bedöma och lämna förslag på koncernens och koncernledningens lönestruktur och bonus- och incitamentsprogram.
- › Övervaka bonussystemens funktion för att säkerställa att ledningens bonus-system bidrar till att bolagets mål uppnås och att de baseras på personliga prestationer.
- › Utvärdera prestationer och ersättningar för verkställande direktören och den ledning som rapporterar direkt till verkställande direktören.
- › I fråga om nomineringar och ersättningar, upprätta förslag på nomineringar och ersättningar till styrelsen rörande verkställande direktören och den ledning som rapporterar direkt till verkställande direktören.
- › Bistå styrelsen i rapportering om ersättningar vid ordinarie bolagsstämman, vid behov.

bolagsstyrningsrapporten, övervakning av vissa viktiga projekt, förberedelse av en rekommendation för val av extern revisor samt efterlevnad av regler.

Nominerings- och ersättningskommittén

Efter bolagsstämman i mars 2010 valde styrelsen bland de egna ledamöterna Matti Lehti till ordförande i nominerings- och ersättningskommittén samt Esko Aho, Sari Baldauf och Ilona Ervasti-Vaintola till ledamöter. Kommittén höll fem möten under 2010. Andra regelbundna deltagare vid kommitténs möten var verkställande direktören, personaldirektören och chefsjuristen i egenskap av kommitténs sekreterare.

Kommittén rapporterar om sitt arbete till styrelsen regelbundet efter varje möte.

Till huvudfrågor under året hörde utvärdering av högsta ledningens prestationer och ersättningar samt incitamentsprogram och angivande av mål för koncernens ledningsgrupp.

Verkställande direktören

Verkställande direktören har till uppgift att leda koncernens verksamhet och förvaltning i enlighet med den finländska aktiebolagslagen och relaterad lagstiftning samt enligt styrelsens anvisningar. Diplomingenjör och ekonomie magister Tapio Kuula (född 1957) har varit Fortums verkställande direktör sedan maj 2009.

Verkställande direktören bitrads av Fortums ledningsgrupp och hans eller hennes insatser utvärderas årligen av styrelsen. Utvärderingen baseras på objektiva kriterier, bland annat bolagets resultat och i vilken utsträckning verkställande direktören har lyckats uppnå

de mål som styrelsens nominerings- och ersättningskommitté tidigare satt upp.

Fortums ledningsgrupp och organisation

För närvarande består Fortums ledningsgrupp av nio personer, inklusive den verkställande direktören som de övriga medlemmarna rapporterar till. Chefsjuristen fungerar som sekreterare i ledningsgruppen. Ledningsgruppen träffas regelbundet en gång i månaden. Dessutom hålls möten avseende strategi och verksamhetsplanering liksom resultatuppföljning och personalfrågor, till exempel chefsutvärderingar.

Till ledningsgruppens uppgifter hör fastställande av strategiska mål, förberedelse av koncernens årliga affärsplan, resultatuppföljning, planering och uppföljning av investeringar samt beslut om sammanslagningar, förvärv och avyttringar enligt befogenhet. Varje medlem av ledningsgruppen ansvarar för den dagliga verksamheten och genomförandet av verksamhetsbeslut inom hans/hennes respektive organisation.

Fortums divisioner är Power, Heat, Russia och Electricity Solutions and Distribution. Division Power består av Fortums kraftproduktion, planering och trading på den fysiska marknaden för el. Dessutom förser divisionen övriga producenter på marknaden med experttjänster. Division Heat ansvarar för kraftvärmeproduktion, fjärrvärme och fjärrkyla samt värmelösningar för företag. Division Russia består av kraft- och värmeproduktion samt försäljning i Ryssland. Den omfattar OAO Fortum och Fortums drygt 25-procentiga andel i TGC-1. Division Electricity Solutions and Distribution ansvarar för Fortums elförsäljning

och -distribution och består av två affärsenheter: Distribution och Electricity Sales. Stabsfunktionerna på koncernnivå utgörs av ekonomi, samhällsrelationer och hållbar utveckling, personal, strategi samt forskning och utveckling.

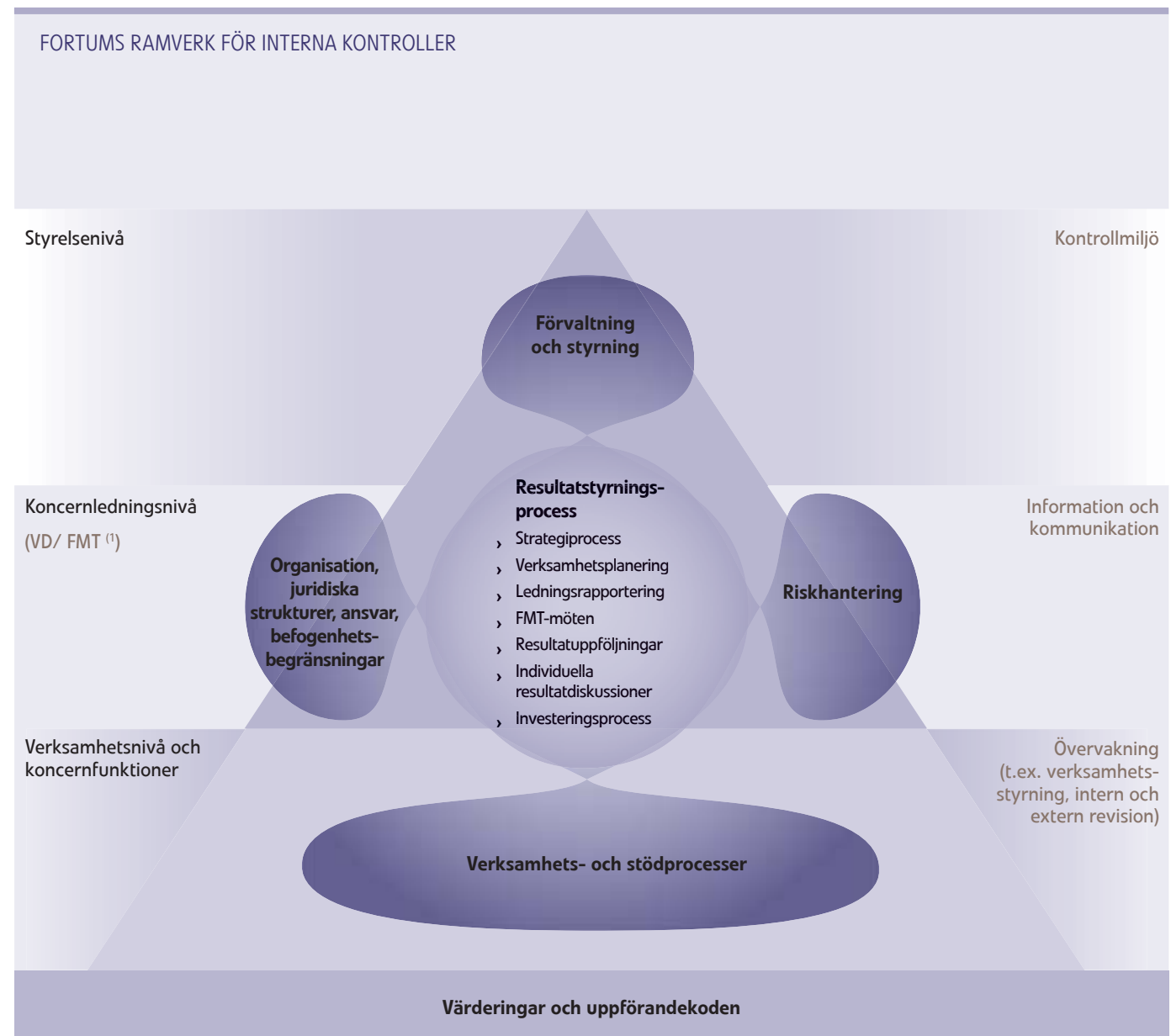
Internrevision

Fortums internrevision ansvarar för att bedöma och säkerställa lämpligheten och effektiviteten hos de interna kontrollerna i bolaget. Dessutom utvärderar den effektiviteten i olika verksamhetsprocesser, tillräckligheten i riskhanteringen och efterlevnaden av lagar, bestämmelser och interna instruktioner. Revisionsverksamheten är baserad på internationella yrkesstandarder för internrevision.

Bolagets internrevision är fristående från divisionerna och övriga enheter inom Fortum. Den rapporterar till koncernstyrelsens revisions- och riskkommitté samt i administrativt syfte till finansdirektören. Syftet, behörigheten och ansvarsområdet för bolagets internrevision definieras formellt i ett verksamhetsdirektiv. Revisions- och riskkommittén godkänner verksamhetsdirektivet och den årliga revisionsplanen.

Externrevision

Bolaget har en revisor, som ska vara en revisionsfirma godkänd av Centralhandelskammaren i Finland. Revisorns förordnande löper ut i slutet av den första ordinarie bolagsstämma som följer på valet. På Fortums bolagsstämma den 25 mars 2010 valdes Deloitte & Touche som revisor med Jukka Vattulainen, auktoriserad revisor, som huvudansvarig.

1) Fortum Management Team

System för internkontroll och riskhantering

Fortums styrelse godkänner koncernens riskpolicy i vilken mål, principer och ansvarsfördelning för riskhantering i koncernen fastställs och Fortums riskhanteringsprocess definieras. Fortums riskhanteringsprocess ingår även i internkontrollerna, och kontrollstrukturen på processnivå har skapats utifrån ett riskbaserat förhållningssätt. Samma metod används också för den finansiella rapporteringsprocessen. Fortums ram-

verk för internkontroller bygger till stora delar på det ramverk som infördes av Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO).

➤ Läs mer om Fortums riskhanteringsprocess och största risker i det finska bokslutet på www.fortum.com/sijoittajat eller i det engelska bokslutet på www.fortum.com/investors.

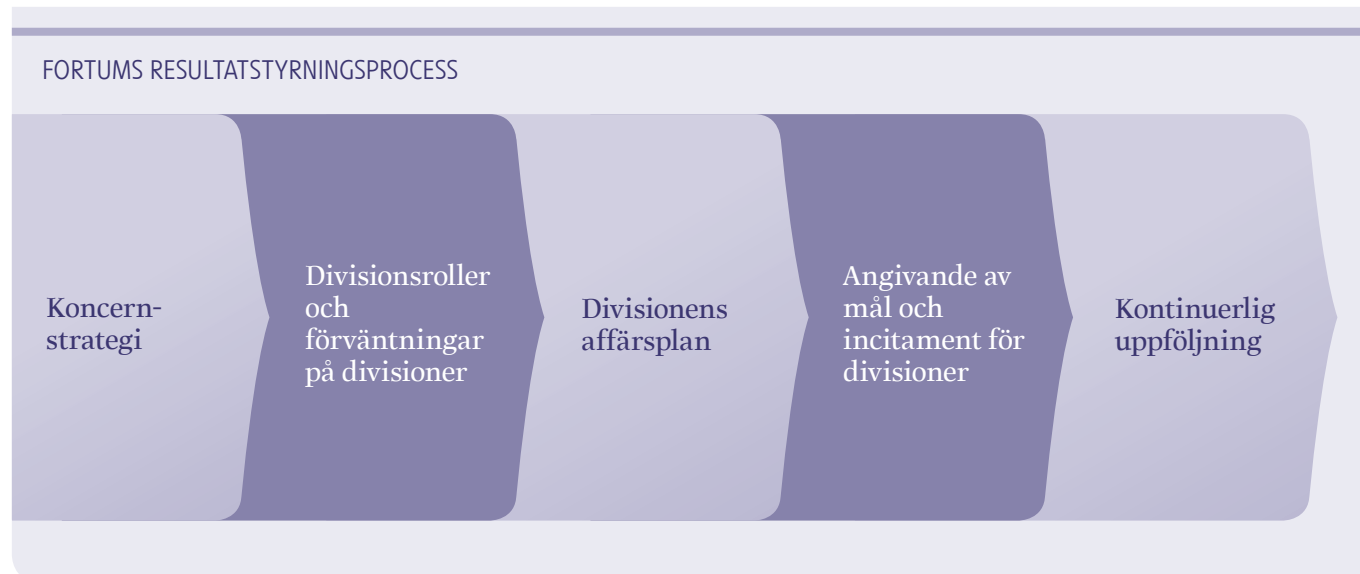
Kontrollmiljö

Fortum har ett internt kontrollsystem som ger stöd vid tillämpningen av strategin och säkerställer att regler efterföljs. Värderingar och uppförandekod utgör stommen för internkontroller. Ramverket består av strukturer på koncernnivå, processer på företagsnivå samt kontroller på verksamhets- och stödprocessnivå. Revisions- och riskkommittén, som utses av styrelsen, ansvarar för risktillsynen inom koncernen. Corporate Risk Management är en oberoende funktion hos finansdi-

rektören som leds av en Chief Risk Officer som rapporterar riskexponeringen varje vecka och månad till finansdirektören och verkställande direktören samt regelbundet till revisions- och riskkommittén. Funktionen upprätthåller även bolagets ramverk för riskhantering. Ägarskapet för den övergripande kontrollstrukturen i finansrapporteringsprocessen ligger hos enheten koncernkontroll och redovisning under ledning av Corporate Controller, som är en del av finansdirektörens stab.

Riskbedömning

Som en del av Fortums riskhanteringsprocess identifieras och analyseras årligen risker som rör den finansiella rapporteringen. Dessutom analyseras och åtgärdas alla nya risker i takt med att de identifieras. Verksamhetsrisker rapporteras i samband med planeringsprocessen och genom regelbunden rapportering är uppföljningen integrerad med verksamhetsstyrning. Kontrollriskbedömningen utgjorde grunden när ramverket för internkontroll på processnivå skapades och samma sak gäller för kontrollpunkterna som förebygger fel i den finansiella rapporteringsprocessen. Resultaten från kontrollriskbedömningen och kontrollerna på processnivå har rapporterats till revisions- och riskkommittén. Kontrollramverket har förändrats under 2010 för att spegla den nya organisationens behov och för att säkerställa detta har ett projekt som sys-

tematiskt går igenom kontrollerna för de olika organisationerna startats.

Kontrollaktiviteter

Fortums organisation är decentraliserad och befogenheter och ansvar har i hög grad delegerats till divisionerna i form av kontrollansvar, även om vissa områden som riskkontroll för råvarumarknaden har blivit mer centraliserad i organisationen. Varje division har sin egen personal och andra resurser. Kontrollaktiviteter tillämpas inom alla verksamhetsprocesser och ur ett finansiellt rapporteringsperspektiv sörjer de för att eventuella fel eller avvikelser förebyggs, upptäcks och korrigeras. Fortums policystruktur säkerställer att alla aktiviteter styrs upp.

Controllerhandboken anger riktlinjerna för finansiell rapportering. Enheten för koncernkontroll och redovisning definierar utformningen av kontrollpunkterna och interna kontroller bevakar hela processen för finansiell rapportering. Den del av organisationen som ansvarar för att kontrollerna utförs ansvarar också för effektiviteten av kontrollerna. Det finns kontroller på transaktionsprocessnivå och periodiska kontroller. Periodiska kontroller är kopplade till processer för månads- och årsrapporteringar och innefattar uppgörelser och analytiska granskningar som säkerställer riktigheten i de finansiella rapporterna.

Information och kommunikation

I controllerhandboken ingår redovisnings- och investeringsmanualer, rapporteringsinstruktioner samt handlingsprogram. Allt är samlat på intranätet och tillgängligt för alla som är involverade i processen för finansiell rapportering. Under 2010 har processer och dithörande dokumentation utvecklats på många områden. Dessutom anordnas enheten för koncernkontroll och redovisning samt koncernriskhantering regelbundna möten där information om processer och tillvägagångssätt utbyts för att säkerställa enhetlig tillämpning av processerna. Investerarrelationer och finansiell kommunikation ansvarar tillsammans med koncernkontroll och redovisning för instruktioner på hur den ekonomiska informationen ska spridas.

Uppföljning

Finansiella resultat följs upp i månadsrapporteringen. Dessutom ingår kvartalsvisa möten för resultatuppföljning med ledningen för koncernen och divisionerna i Fortums resultatstyrningsprocess för granskning av det finansiella resultatet. Resultatet granskas slutligen av revisions- och riskkommittén och av styrelsen.

Resultatuppföljningen har en övervakande roll också när det gäller att säkerställa att internkontrollerna fungerar. Som en del av Fortums ramverk för internkontroll har alla divisioner skyldighet att utvärdera effektiviteten

av de kontroller de ansvarar för. När det gäller processen för finansiell rapportering ansvarar controllerteamen på divisions- och koncernnivå för denna bedömning. En gång i månaden har koncernriskhantering möten som behandlar kontrollfrågor med divisionernas enheter för riskkontroll. Även internrevisionens agenda innefattar områden relaterade till finansiell rapportering och internkontroll prövas alltid i dessa revisioner. Dessutom följs kontrollkvaliteten upp regelbundet.

Läs mer om bolagsstyrning på finska på www.fortum.com/hallinto och på engelska på www.fortum.com/governance.

Ersättningar

Den finländska koden för bolagsstyrning från 2010 föreskriver att Fortumkoncernen upprättar en löne- och ersättningsrapport. Dessutom utfärdade den finländska regeringens finanspolitiska ministerutskott, som representerar staten som ägare, i september 2009 anvisningar för hanteringen av ersättningar och pensionsförmåner för företagsledningen i bolag där staten är ägare. Fortum beaktar både kodens och riktlinjernas rekommendationer i sina ersättningar.

Ersättningar inom Fortum följer koncernens ersättningsprinciper och Fortums allmänna ersättnings- och förmånspraxis. I fastställandet av ersättningar tar man hänsyn till bolagets finansiella resultat och externa marknadsuppgifter, framför allt ersättningar för motsvarande poster i liknande bolag. Styrelsen godkänner principerna för ersättningar på koncernnivå och beslutar om bonusmål och ersättningar till ledande befattningshavare. Ersättningar till ledamöter i förvaltningsrådet och styrelsen fastställs vid Fortums ordinarie bolagsstämma.

Fortum erbjuder konkurrenskraftig ersättning till koncernledningen och övriga ledande befattningshavare. Avsikten är att attrahera och behålla bolagets nyckelpersoner i alla länder

där Fortum är verksamt. Ersättningspaketen innehåller konkurrenskraftiga grundlöner. Förutom grundlönen erbjuds andra relevanta förmåner samt stimulerande kort- och långsiktiga incitamentsprogram.

Kortsiktiga incitamentsprogram

Fortums kortsiktiga incitamentsprogram är ett årligt bonusprogram som stödjer koncernens finansiella mål, värderingar och strukturella förändringar. Systemet säkerställer att individuella resultatmål överensstämmer med målen för divisionen och koncernen. Alla Fortumanställda med undantag för vissa personalgrupper i Polen och Ryssland omfattas av årsbonusssystemet.

Bonuskriterierna för ledande befattningshavare (VD och koncernchef samt övriga medlemmar av Fortums ledningsgrupp) bestäms av styrelsen. Beloppet för bonusen är beroende av koncernens finansiella resultat och hur väl individen lyckats uppnå de individuellt uppsatta målen. Den maximala bonusnivån till högsta ledningen är 40 % av årslönen inklusive löneförmåner.

Bonus för divisionschefer som alla är medlemmar i koncernens ledningsgrupp fastställs på grundval av divisionens resultat och koncernens finansiella resultat. Under ett årligt prestationssamtal som hålls i början av året kommer divisionschefen och dennes överordnade, det vill säga koncernens verkställande direktör, överens om de kriterier som används

ERSÄTTNINGAR TILL FORTUMS LEDNINGSGRUPP

euro	Lön och löneförmåner 2010	Lön och löneförmåner 2009 ¹	Resultatbaserade bonusar 2010	Resultatbaserade bonusar 2009 ¹	Totalt 2010	Totalt 2009 ^{1,2}
Verkställande direktör ¹	911 545	744 838	237 510	134 327	1 149 055	879 165
Övriga medlemmar i ledningsgruppen ¹	2 481 935	1 910 665	581 743	503 848	3 063 678	2 414 513

¹ Den verkställande direktören har också en beräknad bruttoinkomst på 306 601 euro baserat på aktietilldelningen i februari 2010 från LTI-planen 2004–2009. Motsvarande siffra sammanlagt för de övriga medlemmarna av Fortums ledningsgrupp var 1 253 501 euro. Dessa aktier tilldelades efter en intjänandeperiod på våren 2007 med ett värde som inte fick överstiga deltagarens årslön och de tilldelades efter en treårig begränsningsperiod.

² Siffror för 2009 är jämförbara med ledningsgruppens sammansättning år 2010. Läs mer i bokslutet på finska på www.fortum.com/sijoittajat och på engelska på www.fortum.com/investors.

för att bedöma den ledande befattningshavarens individuella prestationer.

Den verkställande direktörens prestationer utvärderas av styrelsen på årsbasis.

Under 2010 uppgick utbetalningarna av årsbonus till ledningsgruppen inklusive verkställande direktören till 819 253 euro, vilket är 0,23 % av sammanlagda utbetalda löner och ersättningar inom koncernen.

Bonus till tidigare verkställande direktör

Tidigare VD och koncernchef Mikael Lilius avgick med pension den 1 januari 2010. Han hade rätt till bonus för 2009 och aktiebonus som var intjänad fram till slutet av anställningstiden. Den utbetalda bonusen uppgick till 239 544 euro och aktiebonusen till 864 783 euro. Utbetalningarna gjordes under första kvartalet 2010.

Långsiktiga incitamentsprogram

Syftet med Fortums långsiktiga incitamentsprogram, d.v.s. aktiebonusprogram, är att bidra till att koncernens långsiktiga mål uppnås genom att engagera nyckelpersoner. De medlemmar i Fortums ledning som är berättigade till aktiebonus utses av styrelsen. Styrelsen kan även neka enskilda deltagare att delta i systemet. De personer som omfattas av aktiebonussystemet utsluts automatiskt ur Fortums personalfond.

Fortums aktiebonussystem är uppdelat i sexåriga aktieprogram där delta-

garen har möjlighet att erhålla bolagets egna aktier. En ny plan kan inledas årligen förutsatt att styrelsen har tagit beslut om det.

Varje aktieprogram börjar med en period på tre kalenderår under vilken deltagaren kan göra sig förtjänt av rätt till aktier om vinstkriterierna som fastställts av styrelsen är uppfyllda. Efter att intjänandeperioden har avslutats och relevanta skatter och andra anställningsrelaterade kostnader har dragits av från bruttovärdet av de intjänade aktierätterna utbetalas deltagaren nettot av de intjänade rättigheterna i form av aktier. Intjänandeperioden följs av en begränsningsperiod under vilken deltagaren inte kan överföra eller sälja aktierna. Om aktiernas värde minskar eller ökar under begränsningsperioden ansvarar deltagaren själv för en eventuell förlust eller vinst. Det maximala värdet på aktierna (före skatt) som en deltagare kan erhålla efter intjänandeperioden får inte vara högre än deltagarens årslön.

Fortums nuvarande långsiktiga incitamentsprogram uppfyller rekommendationerna för statligt ägda bolag och koden för bolagsstyrning för börsbolag från 2010.

➔ Läs mer om incitamentsprogrammen i bokslutet på finska på www.fortum.com/sijoittajat och på engelska på www.fortum.com/investors.

ERSÄTTNINGAR OCH ANSTÄLLNINGSVILLKOR FÖR VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR TAPIO KUULA

Lön och löneförmåner	Grundlön 71 426 euro per månad. Därutöver tjänstebil och mobiltelefon som löneförmåner.
Kortsiktiga incitamentsprogram (bonus)	Årsbonusen avgörs utifrån kriterier fastställda av styrelsen. Den maximala nivån är 40 % av årslönen inklusive löneförmåner. Årslön = 12 gånger lön utbetald i december året i fråga.
Långsiktiga incitamentsprogram (aktiebonus)	I enlighet med Fortums aktuella system för aktiebonus för ledande befattningshavare. Det maximala värdet på aktierna (före skatt) får inte vara högre än den verkställande direktörens årslön.
Pension	Pensionsåldern är 63 år. Verkställande direktörens tilläggspensionsförmån utgörs av en premiebaserad pensionsplan och det årliga bidraget är 25 % av årslönen. Årslönen består av grundlön, löneförmåner och bonus. Om verkställande direktörens uppdrag upphör före pensionsåldern har hon eller han rätt till ersättning enligt pensionsplanen.
Uppsägning	Uppsägningstiden för båda parter är sex månader. Om företaget säger upp avtalet är den verkställande direktören berättigad till lön för uppsägningstiden samt avgångsvederlag motsvarande 18 månadslöner.

Pensioner

Fortums ledande befattningshavare i Finland omfattas av det finländska pensionssystemet ArPL som betalar ut pension baserad på tjänsteår och inkomster i enlighet med det obligatoriska lagstadgade systemet. Enligt det finländska pensionssystemet räknas grundlön, incitament och beskattningsbara löneförmåner som inkomster men vinster som realiserats genom aktieprogram omfattas inte av beskattningen. Den finländska pensionslagstiftningen erbjuder flexibel pensionsålder mellan 63 och 68 år utan inskränkningar i pensionen.

För den verkställande direktören är pensionsåldern 63 år och för andra medlemmar i koncernens ledningsgrupp 60–63 år. För verkställande direktören och vissa andra ledande befattningshavare kan pensionen vara högst 60 % av lönen, förutsatt att pensionen har försäkras via ett försäkringsbolag, och för andra ledande befattningshavare är pensionen högst 66 % av lönen, förutsatt att pensionen är försäkrad och betalas ut av Fortums pensionsfond. Fortums pensionsfond avvecklades 1991.

➤ Läs mer om Fortums pensionssystem i bokslutet på finska på www.fortum.com/sijoittajat och på engelska på www.fortum.com/investors.

Ersättningar till ledamöter i förvaltningsrådet

Alla ledamöter i förvaltningsrådet får ett fast månatligt arvode och ett mötesarvode. Företrädare för personalgrupper erhåller endast mötesarvode. Ledamöterna har rätt till ersättning för resekostnader i enlighet med företagets resepolicy. Med undantag för personalens företrädare får ledamöter i förvalt-

ningsrådet ingen lön av Fortum och de ges inte möjlighet att delta i Fortums bonus- eller aktieprogram och Fortum har inte heller någon pensionsplan som de kan välja att ta del i.

Ersättningar för ledamöter i förvaltningsrådet som godkänts av bolagsstämman den 25 mars 2010 presenteras på nästa sida.

Ersättningar till styrelseledamöter

Alla styrelseledamöter får ett fast månatligt arvode och ett mötesarvode. Mötesarvodet betalas ut även för kommittémöten.

TILDELADE ELLER BEVILJADE AKTIER TILL LEDNINGEN

Namn	År 2010 ⁽¹⁾	År 2011 ⁽²⁾
Tapio Kuula	8 422	24 639
Anne Brunila	–	2 491
Alexander Chuvaev	–	12 586
Mikael Frisk	6 041	8 984
Timo Karttinen	5 166	9 173
Juha Laaksonen	7 014	11 684
Per Langer	2 989	6 691
Maria Paatero-Kaarnakari	2 539	4 767
Matti Ruotsala	–	6 137

I tabellen ovan visas antal aktier som verkställande direktören och andra medlemmar i Fortums ledningsgrupp erhållit eller ska erhålla under långsiktiga incitamentsprogram. Under våren 2011 kommer två av aktieprogrammen att ha tilldelning: planen för 2005–2010 och planen för 2008–2012. De aktier som tilldelas enligt planen för 2008–2012 kommer att omfattas av en tvåårig begränsningsperiod under vilken aktierna inte kan säljas eller överlåtas till tredje part. I tabellen ovan visas en beräkning av värdet på aktietilldelningar under planen för 2008–2012. Det faktiska antalet aktier kommer att fastställas vid tidpunkten för tilldelning under våren 2011.

Enligt anvisningar från det finanspolitiska ministerutskottet i Finland får det totala beskattningsbara bruttovärdet av förmåner till följd av aktietilldelningar inte överstiga deltagarens årslön inklusive löneförmåner. Denna begränsning berör inte de redovisade aktierna utan den kommer att tillämpas först vid tilldelningstidpunkten.

1) Antal tilldelade aktier

2) Beräknat antal aktier baserat på planer från 2005–2010 och 2008–2012 totalt

AKTIEBONUSPROGRAM

Planer	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
05–10	1	2	3	4	5	6					
06–11		1	2	3	4	5	6				
07–12			1	2	3	4	5	6			
08–12				1	2	3	4	5			
09–13					1	2	3	4	5		
10–15						1	2	3	4	5	6

Till ledamot som bor utanför Finland men i Europa betalas dubbelt arvode och till ledamot som bor utanför Europa betalas tredubbelt arvode. Alla ledamöter har rätt till ersättning för resekostnader i enlighet med företagets resepolicy.

Styrelseledamöter får ingen lön av Fortum och de ges inte möjlighet att delta i Fortums bonus- eller aktieprogram och Fortum har inte heller någon pensionsplan som de kan välja att ta del i.

Ersättningar för styrelseledamöter som godkänts av bolagsstämman den 25 mars 2010 presenteras nedan.

ERSÄTTNING TILL STYRELSELEDAMÖTER

euro/månad/möte	2010	2009
Ordförande	66 000	66 000
Vice ordförande	49 200	49 200
Ledamot	35 400	35 400
Mötesarvode	600	600

ERSÄTTNING TILL LEDAMÖTER I FÖRVALTNINGSRÅDET

euro/månad/möte	2010	2009
Ordförande	1 000	1 000
Vice ordförande	600	600
Ledamot	500	500
Mötesarvode	200	200

TOTAL ERSÄTTNING TILL STYRELSEN

	Period 2010	Total ersättning 2010, euro	Period 2009	Total ersättning 2009, euro
Matti Lehti, ordförande	1 jan–31 dec	75 600	1 jan–31 dec	70 520
Sari Baldauf, vice ordförande	1 jan–31 dec	58 800	1 jan–31 dec	41 480
Esko Aho	1 jan–31 dec	45 000	1 jan–31 dec	43 200
Ilona Ervasti-Vaintola	1 jan–31 dec	45 000	7 apr–31 dec	43 200
Birgitta Johansson-Hedberg	1 jan–31 dec	52 800	1 jan–31 dec	49 200
Joshua Larson	25 mar–1 dec	46 391	N/A	N/A
Christian Ramm-Schmidt	1 jan–31 dec	45 600	1 jan–31 dec	43 200
Peter Fagnäs	N/A	N/A	1 jan–7 apr	21 475
Marianne Lie	N/A	N/A	1 jan–7 apr	16 788

TOTAL ERSÄTTNING TILL FÖRVALTNINGSRÅDET

	Period 2010	Total ersättning 2010, euro	Period 2009	Total ersättning 2009, euro
Markku Laukkanen, ordförande	1 jan–31 dec	13 000	1 jan–31 dec	13 000
Sanna Perkiö, vice ordförande	1 jan–31 dec	8 000	1 jan–31 dec	8 000
Martti Alakoski	1 jan–31 dec	7 000	1 jan–31 dec	7 000
Tarja Filatov	1 jan–31 dec	6 800	1 jan–31 dec	5 300
Sampsa Kataja	1 jan–31 dec	7 000	1 jan–31 dec	6 600
Kimmo Kiljunen	1 jan–31 dec	7 200	1 jan–31 dec	6 600
Katri Komi	1 jan–31 dec	6 800	1 jan–31 dec	6 800
Panu Laturi	1 jan–31 dec	7 200	1 jan–31 dec	6 600
Juha Mieto	1 jan–31 dec	7 000	1 jan–31 dec	7 000
Jukka Mäkelä	1 jan–19 okt	5 800	1 jan–31 dec	6 800
Helena Pesola	1 jan–31 dec	7 200	1 jan–31 dec	5 300
Rakel Hiltunen	N/A	N/A	1 jan–7 apr	1 700

Styrelsen

Matti Lehti

- Styrelsens ordförande, född 1947, ekonomie doktor
- Ordförande i nominerings- och kompensationskommittén

Huvudsysselsättning:
Direktör

Tidigare erfarenheter:

- Kansler, Helsingfors Handelshögskola
- Verkställande direktör och koncernchef samt styrelseledamot, TietoEnator Abp, Tietotehdas Ab och TietoGroup
- Vice verkställande direktör, Rautakirja Ab

Parallella förtroendeuppdrag:

- Ordförande, Fonden för Företagsekonomisk Forskning
- Vice ordförande, Helsingfors Handelshögskolas stödstiftelse

Oberoende ledamot i Fortums styrelse sedan 2005.

Aktieinnehav i Fortum 31.12.2010: 2 000
(31.12.2009: 2 000)

Sari Baldauf

- Styrelsens vice ordförande, född 1955, ekonomie magister
- Medlem i nominerings- och kompensationskommittén

Huvudsysselsättning:
Direktör

Tidigare erfarenheter:

- Flera positioner på ledningsnivå, medlem i koncernens ledningsgrupp, Nokia-koncernen

Parallella förtroendeuppdrag:

- Styrelsemedlem, CapMan Plc, F-Secure Corporation, Daimler AG och Hewlett-Packard Company
- Styrelsemedlem, Näringslivets Delegation EVA, Barn- och ungdomsstiftelsen i Finland
- Styrelseordförande, Savonlinna Opera Festival

Oberoende ledamot i Fortums styrelse sedan 2009.

Aktieinnehav i Fortum 31.12.2010: 2 300
(31.12.2009: 2 300)

Esko Aho

- Född 1954, magister i statsvetenskap
- Medlem i nominerings- och kompensationskommittén

Huvudsysselsättning:
Executive Vice President, Corporate Relations and Responsibility, Nokia-koncernen. Medlem i koncernens ledningsgrupp.

Tidigare erfarenheter:

- Överbudsman, Sitra Jubileumsfonden för Finlands självständighet
- Finlands statsminister
- Riksdagsledamot
- Partiledare för Centern i Finland
- Gästföreläsare vid Harvarduniversitetet i USA

Parallella förtroendeuppdrag:

- Vice ordförande, Teknologindustri rf, (2009)
- Vice ordförande, ICC World Finland och ledamot i ICC World Council (2009)
- Styrelseledamot, Stiftelsen Teknikakademien Finland (2009)
- Styrelseledamot, Russian Venture Company (2002–2010)

Oberoende ledamot i Fortums styrelse sedan 2006.

Aktieinnehav i Fortum 31.12.2010: 0 (31.12.2009: 0)

Ilona Ervasti-Vaintola

- Född 1951, juris kandidat, vice häradshövding
- Medlem i nominerings- och kompensationskommittén

Huvudsysselsättning:
Koncernens chefsjurist, direktör för juridiska ärenden, Sampo Abp. Styrelsesekreterare, medlem i koncernens ledningsgrupp.

Tidigare erfarenheter:

- Chefsjurist och direktionsmedlem, Mandatum Bank plc
- Direktör, partner, Mandatum & Co Ltd
- Chef för avdelningen för finansjuridiska ärenden, jurist Föreningsbanken i Finland Ab

Parallella förtroendeuppdrag:

- Styrelsemedlem, Fiskars Abp (2004–2010) och Finska Litteratursällskapet (2005–)
- Ordförande, Finlands Centralhandelskammars lagutskott (2005–2010)

Beroende av bolaget (korsvist övervakningsförhållande) och oberoende av de betydande aktieägarna i företaget. Ledamot i Fortums styrelse sedan 2008.

Aktieinnehav i Fortum 31.12.2010: 4 000
(31.12.2009: 4 000)

Birgitta Johansson-Hedberg

- Född 1947, filosofie kandidat, psykolog
- Ordförande i revisions- och riskkommittén

Huvudsysselsättning:
Direktör

Tidigare erfarenheter:

- VD och koncernchef, Lantmännen
- VD och koncernchef, Föreningsparbanken
- Skandavienchef, Wolters Kluwer

Parallella förtroendeuppdrag:

- Styrelseordförande, Umeå Universitet och Pocketstället AB
- Styrelseledamot, Sveaskog, Finansinspektionen, NAXS, Rieber&Son ASA, Sveriges Radio, Vectura Consulting och The Forest Company Limited

Oberoende ledamot i Fortums styrelse sedan 2004.

Aktieinnehav i Fortum 31.12.2010: 900
(31.12.2009: 900)

Joshua Larson

- Född 1966, magister i internationella relationer, kandidat i ryska språket
- Medlem i revisions- och riskkommittén

Huvudsysselsättning:
Privatinvesterare och konsult

Tidigare erfarenheter:

- Verkställande direktör, IFC Alemar, CEO
- Verkställande direktör, The Carlyle Group, Moskva
- Verkställande direktör, Ryska verksamheten, Morgan Stanley, Moskva
- Verkställande direktör, Ryska verksamheten, Goldman Sachs International, London och Moskva

Parallella förtroendeuppdrag:

- Styrelseledamot, Kora Group (2006–2007), Bank Alemar, IFC Alemar och Alemar Asset Management (2006–2008), OAO Apteka Holdings (2004–2006), OAO Cherkizovo Agro-Industrial Complex (2002–2004)

Oberoende ledamot i Fortums styrelse sedan 2010.

Aktieinnehav i Fortum 31.12.2010: 0
(31.12.2009: N/A)

Christian Ramm-Schmidt

- Född 1946, diplomekonom
- Medlem i revisions- och riskkommittén

Huvudsysselsättning:
Senior Partner, Merasco Capital Ltd.

Tidigare erfarenheter:

- Verkställande direktör, Baltic Beverages Holding AB (BBH)
- Styrelseordförande, Board of Baltika Breweries, Ryssland
- Verkställande direktör, Fazer Biscuits Ltd, Fazer Chocolates Ltd. och Fazer Konfektyr-gruppen
- Direktör, ISS ServiSystems Ab
- Direktör, Rank Xerox Oy

Parallella förtroendeuppdrag:

- Styrelseledamot, Boardman Oy

Oberoende ledamot i Fortums styrelse sedan 2006.

Aktieinnehav i Fortum 31.12.2010: 2 250
(31.12.2009: 3 500)

Koncernens ledningsgrupp

Tapio Kuula

- Koncernchef och verkställande direktör sedan 2009
- Född 1957, diplomingenjör, ekonomie magister
- I ledningsgruppen sedan 1997
- Verksam inom koncernen sedan 1996

Tidigare befattningar:

- Fortum Abp, direktör, 2005
- Fortum Power and Heat Oy, VD, 2000-2009
- Fortum Abp, direktör, Kraft och Värme, 2000
- Fortum Power and Heat Oy, vice VD, 1999
- Imatran Voima Oy, direktör, styrelseledamot, medlem i ledningsgruppen, 1997

Parallella förtroendeuppdrag:

- Ordförande i förvaltningsrådet, Ömsidiga Pensionsförsäkringsbolaget Varma
- Styrelsemedlem, Villmanstrand tekniska universitet
- Styrelsemedlem, East Office of Finnish Industries Oy
- Medordförande, Northern Dimension Business Council

Aktieinnehav i Fortum
31.12.2010: 81 569 (31.12.2009: 73 147)

Anne Brunila

- Direktör, koncernens samhällsrelationer och hållbar utveckling sedan 2009
- Född 1957, ekonomie doktor
- I ledningsgruppen sedan 2009
- Verksam inom koncernen sedan 2009

Tidigare befattningar:

- Skogsindustrin rf, verkställande direktör, 2006
- Finansministeriet, flera positioner, 2002
- Finlands Bank, rådgivare åt direktionen, 2002
- Europeiska kommissionen, rådgivare, 2000
- Finlands Bank, flera positioner, 1992

Parallella förtroendeuppdrag:

- Styrelseledamot, KONE Abp
- Styrelseledamot, Sampo Abp
- Styrelseledamot, Aalto-högskolestiftelsen
- Styrelseledamot, Näringslivets Forskningsinstitut ETLA
- Styrelseledamot, Näringslivets Delegation EVA
- Rådsledamot, World Business Council of Sustainable Development
- Styrelseledamot, Finsk Energiindustri rf

Aktieinnehav i Fortum 31.12.2010: 0
(31.12.2009: 0)

Aleksander Chuvaev

- Divisionsdirektör, Russia; Generaldirektör för OAO Fortum; Landsansvarig för Ryssland sedan 2009
- Född 1960, civilingenjör
- I ledningsgruppen sedan 2009
- Verksam inom koncernen sedan 2009

Tidigare befattningar:

- GE Oil & Gas, verkställande direktör för region, Ryssland och CIS, 2009
- SUEK, investeringutvecklingschef, Ryssland 2008
- JSC Power Machines, verkställande direktör, Ryssland, 2006-2008
- GE Oil & Gas, regionschef, Ryssland, 2006
- JSC OMZ, operativ chef, Ryssland, 2005
- GE, olika positioner i USA och Kanada, 1999
- Solar Turbines Europe S.A., olika positioner i Europa och USA, 1991

Aktieinnehav i Fortum 31.12.2010: 0
(31.12.2009: 0)

Timo Karttinen

- Divisionsdirektör, Electricity Solutions and Distribution; Landsansvarig för Finland och Norge sedan 2009
- Född 1965, diplomingenjör
- I ledningsgruppen sedan 2004
- Verksam inom koncernen sedan 1991

Tidigare befattningar:

- Fortum Abp, utvecklingsdirektör, 2004
- Fortum Power and Heat Oy, affärsenhetschef för Portfolio Management and Trading, 2000
- Fortum Power and Heat Oy, direktör för Electricity Procurement and Trading, 1999
- Imatran Voima Oy, direktör för Electricity Procurement, 1997

Parallella förtroendeuppdrag:

- Vice styrelseordförande, Fingrid Abp
- Medlem i förvaltningsrådet, Gasum Abp
- Medlem i kommittén för handelspolitik och energi, Finlands Näringsliv

Aktieinnehav i Fortum
31.12.2010: 48 962
(31.12.2009: 43 796)

Mikael Frisk

- Koncernens personaldirektör sedan 2001
- Född 1961, ekonomie magister
- I ledningsgruppen sedan 2001
- Verksam inom koncernen sedan 2001

Tidigare befattningar:

- Nokia Mobile Phones, direktör, HR Global Functions, 1998
- Nokia-Maillefer, direktör, HR, Lausanne, Schweiz, 1993
- Nokia NCM Division, HR utvecklingschef, 1992
- Oy Huber Ab, HR utvecklingschef, 1990

Parallella förtroendeuppdrag:

- Styrelseledamot, Talentor Group Ab
- Styrelseledamot, Staffpoint Ab

Aktieinnehav i Fortum 31.12.2010: 30 000
(31.12.2009: 31 642)

Juha Laaksonen

- Koncernens finansdirektör sedan 2000
- Född 1952, ekonom
- I ledningsgruppen sedan 2000
- Verksam inom koncernen sedan 1979

Tidigare befattningar:

- Direktör, M&A, Fortum Abp, 2000
- Direktör, Finance & Planning Fortum Oil & Gas Abp, 1999
- Ekonomidirektör, Neste Abp, 1998

Parallella förtroendeuppdrag:

- Styrelseordförande, Sato Abp
- Styrelseledamot, Kemira Abp
- Medlem i förvaltningsrådet, Kemijoki Oy

Aktieinnehav i Fortum
31.12.2010: 34 241
(31.12.2009: 27 227)

Per Langer

- Divisionsdirektör, Heat; Landsansvarig för Sverige, Polen och Baltikum sedan 2009
- Född 1969, ekonomie magister
- I ledningsgruppen sedan 2009
- Verksam inom koncernen sedan 1999

Tidigare befattningar:

- Fortum Power and Heat AB, affärsenhetschef för Heat, 2007
- Fortum Power and Heat Ab, affärsenhetschef för Portfolio Management and Trading, 2004
- Fortum Abp, chefspositioner, 1999
- Gullspång Kraft, chefspositioner, 1997

Parallella förtroendeuppdrag:

- Styrelseordförande, AS Fortum Tartu

Aktieinnehav i Fortum 31.12.2010: 8 478
(31.12.2009: 5 489)

Maria Paatero-Kaarnakari

- Direktör, koncernstrategi och FoU, sedan 2009
- Född 1955, diplomingenjör
- I ledningsgruppen sedan 2007
- Verksam inom koncernen sedan 1985

Tidigare befattningar:

- Fortum Abp, koncernens strategidirektör, 2007
- Fortum Abp, direktör vid enheten for Koncernutvecklingen, 2000
- Neste Abp, direktör, Strategiplanering 1998
- Neste Polyester Inc, USA, chef, affärsutvecklingen 1997
- Nestekoncernen, olika chefsbefattningar 1985–1996

Aktieinnehav i Fortum 31.12.2010: 5 083
(31.12.2009: 4 044)

Matti Ruotsala

- Divisionsdirektör, Power, sedan 2009
- Född 1956, diplomingenjör
- I ledningsgruppen sedan 2009
- Verksam inom koncernen sedan 2007

Tidigare befattningar:

- Fortum Power and Heat Oy, affärsenhetschef för Generation, 2007
- Valtra Ltd, verkställande direktör, 2005
- AGCO Corporation, verkställande direktör, 2005
- Konecranes Plc, operativ chef och vice VD, 2001
- Konecranes Plc och Kone Abp, flera ledande positioner, 1982

Parallella förtroendeuppdrag:

- Styrelseordförande, Kemijoki Oy
- Styrelseordförande, PKC Group Abp
- Styrelseordförande, Teollisuuden Voima Oyj
- Styrelseledamot, Halton Group Ltd

Aktieinnehav i Fortum 31.12.2010: 0
(31.12.2009: 0)

Finansiell information 2011

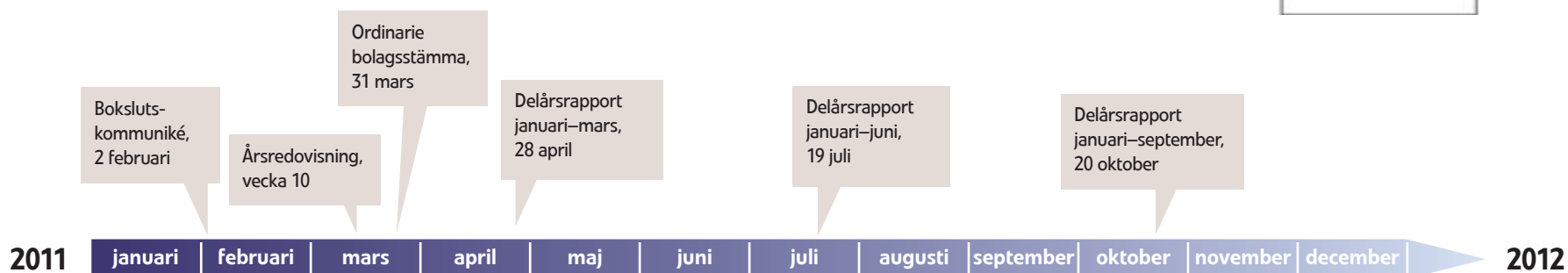
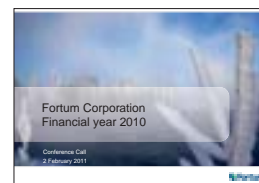
Fortum publicerar tre delårsrapporter under 2011:

- delårsrapport januari–mars
28 april 2011
- delårsrapport januari–juni
19 juli 2011
- delårsrapport januari–september
20 oktober 2011

Delårsrapporterna publiceras cirka kl. 9.00 EET och tillhandahålls på finska och engelska samt går även att läsa på Fortums hemsida www.fortum.com.

Fortums ledning håller regelbundet presskonferenser för analytiker och media. Materialet finns tillgängligt på företagets hemsida. Ledningsgruppen ger även enskilda och gruppvisa intervjuer. Fortum tillämpar en tyst period på 30 dagar före publiceringen av resultaten.

**LADDA NER INVESTERAR-
INFORMATION PÅ FINSKA
OCH ENGELSKA
WWW.FORTUM.COM**

Information till investerare

Ordinarie bolagsstämma

Ordinarie bolagsstämma för Fortum Abp hålls torsdagen den 31 mars 2011 klockan 17.00 EET i Finlandiahuset, adress: Mannerheimsvägen 13 e, Helsingfors, Finland. Mottagandet av de aktieägare som anmält sig till stämman inleds klockan 14.00 EET.

Utbetalning av utdelning

Styrelsen föreslår för bolagsstämman att Fortum Abp ska betala en utdelning på 1,00 euro per aktie för 2010 och sammanlagt 888 miljoner euro baserat på antalet registrerade aktier den 1 februari 2011. De planerade datumen relaterade till utdelning under 2011 är:

- Aktien handlas exklusive utdelning 1 april 2011
- Avstämningsdag för utdelning 5 april 2011 och
- Betalning av utdelning 12 april 2011

Fakta om Fortum-aktien

Noterad på NASDAQ OMX Helsinki
Handelskod: FUM1V
Antal aktier den 1 februari 2011:
888 367 045
Sektor: Kraftförsörjning

Beställning av ekonomisk information

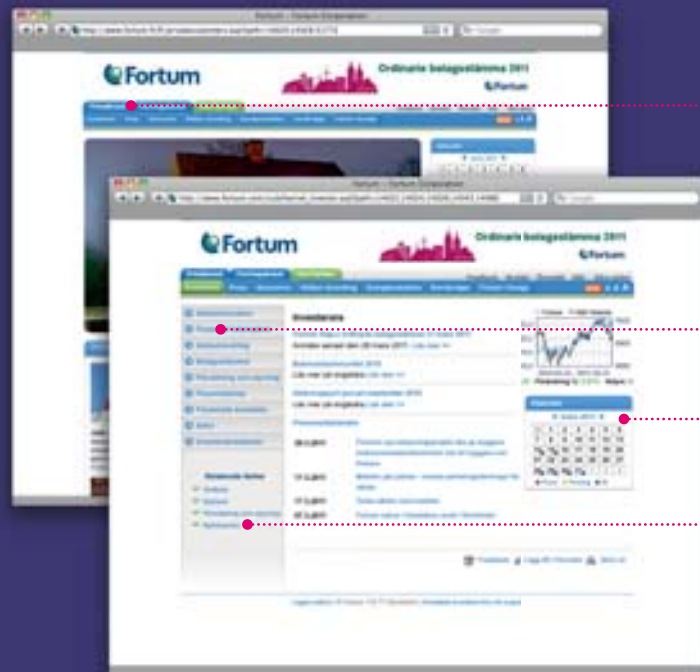
Fortum Abp, Mail Room, PB 1, FI-00048, FORTUM, Finland,
tel. +358 (0) 10 452 9151, e-post:
juha.ahonen@partners.fortum.com
Information för investerare finns tillgänglig på nätet på
www.fortum.com/investerare.

Kontaktinformation för investerare

Sophie Jolly, Vice President,
Investor Relations
tel. +358 (0) 10 453 2552
fax +358 (0) 10 452 4176
e-post: sophie.jolly@fortum.com

Rauno Tiihonen, Manager,
Investor Relations
tel. +358 (0) 10 453 6150
fax +358 (0) 10 452 4176
e-post: rauno.tiihonen@fortum.com

Investeringsinformation på webben

Information till investerare

Årsredovisningar och delårsrapporter inklusive webbutskickningar

Kalender över kommande händelser

Ordlista med energienheter, energi- och finansiell terminologi

Fortum placerade sig på första plats i Hallvarsson & Halvarssons Webranking 2010 bland börsnoterade bolag i Norden. Bland europeiska företag kom Fortum på femte plats.

ÅRSÖVERSIKT 2010

Grafisk formgivning och illustrationer: Neutron Design

Produktion och koordination: Millton Ab

Fotografier: Getty Images (omslag, 1, 28), Fortum (8–9), Corbis (10, 34, 146), Tomi Parkkonen (13, 19, 37), Tuomo Manninen (160–164), Topi Saari (11, 29).

Papper: Invercote Creato 300 g, Galerie Art Matt 130/170 g

Tryck: Lönnberg Ab 2011

I årsöversikten beskriver vi hur vi arbetar med att ständigt förbättra oss och nå goda resultat. Fortum går in i det nya årtiondet med en förnyad strategi och ett ambitiöst arbete med att utveckla företagskulturen, åtgärder vilka tillsammans syftar till en uthållig tillväxt.

En snabb befolkningsökning leder en ökad efterfrågan på energi och en växande insikt om klimatproblemen ställer stora krav på hållbara energilösningar som utnyttjar naturresurserna mer effektivt. Läs om hur Fortum avser att möta dessa utmaningar och om hur vi avser att bibehålla en position i utvecklingens framkant samtidigt som det sker ett snabbt skifte i den globala ekonomin, från de utvecklade till de framväxande nya marknaderna.

Fortum Abp

Kägeluddsvägen 1, Esbo | PB 1 | 00048 FORTUM | FINLAND
tel. +358 (0) 10 4511 | fax +358 (0) 10 45 24447 | www.fortum.com
Hemort Esbo, FO-nummer 1463611-4